

شماره چاپ: ۷۶۰

شماره ثبت: ۳۴۸

دوره دهم - سال دوم

تاریخ چاپ: ۱۳۹۶/۹/۲۱

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور

۱۹. بخش هوافضا

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین

کد موضوعی: ۲۸۰

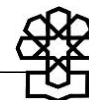
شماره مسلسل: ۱۵۶۵۲

دی‌ماه ۱۳۹۶

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	فصل اول - نمای کلی اعتبارات بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷
۱۳.....	فصل دوم - درآمدهای پیش‌بینی شده از فعالیت‌های بخش هوافضا
۱۷.....	فصل سوم - بودجه شرکت‌های دولتی حوزه هوافضا
۲۰.....	فصل چهارم - بررسی تبصره‌های ماده واحد بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷
۲۱.....	فصل پنجم - بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ از منظر حقوقی
۲۳.....	جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۶.....	پیوست
۴۲.....	منابع و مآخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور ۱۹. بخش هوافضا

چکیده

اعتبارات برنامه‌ای حوزه فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حدود ۲,۰۹۱,۶۹۴ میلیون ریال است که این رقم در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۶ تنها در حدود ۰/۱۷ درصد افزایش داشته است. اعتبارات برنامه‌ای حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱,۵۵۰,۹۰۱ میلیون ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته حدود ۵ درصد افزایش داشته است. به طور کلی مجموع اعتبارات بخش هوافضای کل کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با رقم ۳,۶۵۵,۵۹۵ میلیون ریال، حدود ۲ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته و حدود ۰/۱ درصد از کل بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۷ را به خود اختصاص داده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ درآمد کل حاصل از فعالیت‌های مرتبط با بخش هوافضا رقم ۳,۰۳۶,۳۲۱ میلیون ریال پیش‌بینی شده است. این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ حدود ۷ درصد رشد داشته است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ تعداد ۹ بنگاه دولتی در بخش هوافضا ذکر شده است که ذیل وزارت راه و شهرسازی و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح می‌باشند. مجموع ۵۰ درصد سود ویژه‌ای که این شرکت‌ها به دولت می‌پردازند رقم ۸۶۸,۳۲۰ میلیون ریال است که این رقم نسبت به سال گذشته تنها ۰/۱۲ درصد رشد داشته است.

مقدمه

به‌طور کلی بخش هوافضای کشور، شامل همه نهادها و عواملی است که به‌نحوی در امر شناسایی و بهره‌برداری از هوافضا جهت کاربردهایی نظیر فعالیت‌های رسانه‌ای و مخابراتی، تصویربرداری و حمل‌ونقل مشارکت دارند. فعالیت‌های بخش یادشده حوزه‌های آموزش و پژوهش، اکتساب و توسعه فناوری، فعالیت‌های صنعتی و ارائه خدمات را دربرمی‌گیرد. به‌دلیل سرعت بالای تحولات فناورانه و کم بودن فاصله تحقیقات تا پیاده‌سازی صنعتی، می‌توان بخش هوافضا را کاملاً دانش‌بنیان دانست. مهمترین نهادهای سیاستگذار و اجرایی کشور در بخش هوافضای غیردفاعی عمدتاً وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، علوم

تحقیقات و فناوری و همچنین معاونت علمی و فناوری نهاد ریاست جمهوری می‌باشند. در حوزه هوایی عمدتاً موضوعات مرتبط با ساخت، تولید و تأمین تجهیزات برعهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و موضوعات مرتبط با حمل‌ونقل هوایی و خدمات، شامل بخش‌های حاکمیتی، نظارتی و تصدی‌گری برعهده وزارت راه و شهرسازی است. در وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح و همچنین سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح به‌عنوان شرکت مادر تخصصی وابسته به وزارتخانه در این راستا فعالیت دارد. همچنین این سازمان دارای زیرمجموعه‌های شرکت صنایع هواپیماسازی ایران (هسا)، شرکت پشتیبانی و نوسازی هلیکوپترهای ایران (پن‌ها)، شرکت صنایع هواپیماسازی ایران (هسا) و شرکت صنایع هوایی قدس می‌باشد.^۱

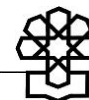
در گزارش حاضر در فصل اول به بررسی اعتبارات برنامه‌ای و سایر اعتبارات مرتبط در بخش هوافضا پرداخته می‌شود و پس از آن کل اعتبارات بخش هوافضا و درصد آن از اعتبارات بودجه عمومی کشور محاسبه می‌گردد. در فصل دوم، درآمدهای پیش‌بینی شده دستگاه‌های بخش هوافضا مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل سوم بودجه شرکت‌های دولتی بخش هوافضا تحلیل می‌گردد، در فصل چهارم بررسی تبصره‌های ماده‌واحد بخش هوافضا در لایحه بودجه ۱۳۹۷ مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و در فصل پنجم بودجه بخش هوافضای کشور از منظر غیراعتباری و تطبیق با احکام بالاسری ارزیابی می‌شود. این گزارش با جمع‌بندی و ارائه پیشنهادهایی درخصوص با بودجه بخش هوافضا در سال ۱۳۹۷ به پایان می‌رسد.

فصل اول - نمای کلی اعتبارات بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

۱. اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های مرتبط با حوزه فضایی

کل اعتبارات حوزه فضایی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲,۰۹۱,۶۹۴ میلیون ریال است که از این رقم ۱,۷۴۹,۶۴۴ میلیون ریال مجموع اعتبارات هزینه‌ای و ۳۴۲,۰۵۰ میلیون ریال مجموع اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای می‌باشد. در جدول ۱ سرجمع اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های مرتبط با حوزه فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مقایسه شده است.

۱. شایان ذکر است خروجی‌های سازمان هوافضای نیروهای مسلح و صنایع هوایی نیروهای مسلح و صنایع وابسته، مصارف مشترک در حوزه‌های دفاعی و غیردفاعی دارند که با توجه به تمرکز یکی از محورهای این گزارش در رابطه با درآمدها و اعتبارات در حوزه ساخت و تولید صنایع هوافضایی، تمام بودجه این سازمان و صنایع وابسته در بررسی لایحه بودجه بخش هوافضای سال ۱۳۹۷ لحاظ شده است.

جدول ۱. اعتبارات برنامه‌های دستگاه‌های حوزه فضایی در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

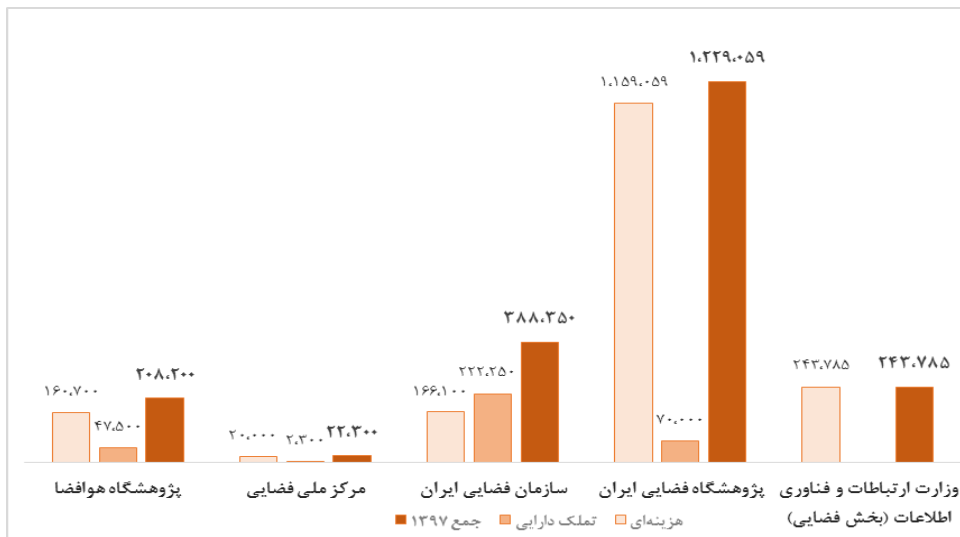
(میلیون ریال)

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای		
۷۴۳	۲۴۳،۷۸۵	۰	۲۴۳،۷۸۵	۲۸،۹۲۶	۰	۲۸،۹۲۶	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (بخش فضایی)	۱-۱۴۹۰۰۰
-۲	۱،۲۲۹،۰۵۹	۷۰،۰۰۰	۱،۱۵۹،۰۵۹	۱،۲۵۸،۵۶۰	۱۱۰،۰۰۰	۱،۱۴۸،۵۶۰	پژوهشگاه فضایی ایران	۲-۱۴۹۰۰۰
-۲۴	۳۸۸،۳۵۰	۲۲۲،۲۵۰	۱۶۶،۱۰۰	۵۰۸،۰۸۰	۳۲۹،۰۰۰	۱۷۹،۰۸۰	سازمان فضایی ایران	۶-۱۴۹۰۰۰
۳۲۹	۲۲،۳۰۰	۲،۳۰۰	۲۰،۰۰۰	۵،۲۰۰	۳،۰۰۰	۲،۲۰۰	معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	۱۰۱۰۵۲
۳۲۹	۲۲،۳۰۰	۲،۳۰۰	۲۰،۰۰۰	۵،۲۰۰	۳،۰۰۰	۲،۲۰۰	مرکز ملی فضایی (ذیل) معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	۹-۱۰۱۰۵۲
-۲۸	۲۰۸،۲۰۰	۴۷،۵۰۰	۱۶۰،۷۰۰	۲۸۷،۲۸۸	۸۶،۷۵۸	۲۰۰،۵۳۰	پژوهشگاه هوافضا	۱-۱۱۳۵۰۶
۰.۱۷	۲،۰۹۱،۶۹۴	۳۴۲،۰۵۰	۱،۷۴۹،۶۴۴	۲،۰۸۸،۰۵۴	۵۲۸،۷۵۸	۱،۵۵۹،۲۹۶	جمع کل	

مأخذ: پیوست‌های ۱ و ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

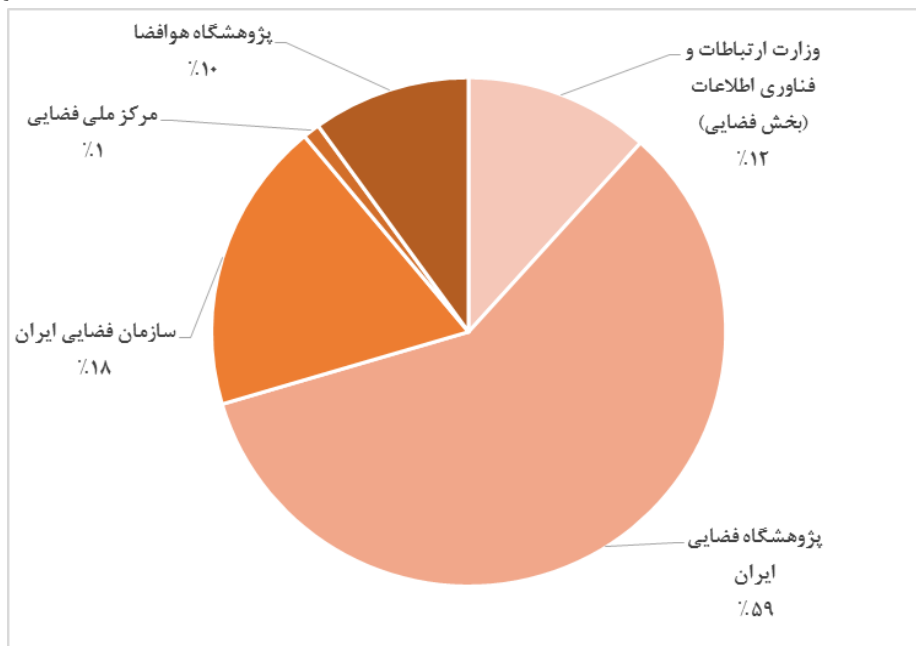
در اعتبارات برنامه‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ردیف‌های اعتبارات برنامه‌های حوزه فضایی ذیل اعتبارات برنامه‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری می‌باشد. با توجه به جدول ۱ می‌توان گفت که مجموع اعتبارات بخش فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲،۰۹۲ میلیارد ریال است که این رقم نسبت به سال گذشته تنها در حدود ۰/۱۷ درصد افزایش داشته است. در نمودار ۱ اعتبارات هزینه‌ای، تملك دارایی و مجموع دستگاه‌های فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با یکدیگر مقایسه شده است.

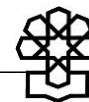
نمودار ۱. مقایسه اعتبارات هزینه‌ای، تملک دارایی و مجموع هریک از دستگاه‌های فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ (میلیون ریال)

همچنین نمودار ۲ سهم هریک از دستگاه‌های حوزه فضایی از بودجه عمومی حوزه فضایی کشور را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود بیشترین سهم از حوزه فضایی به پژوهشگاه فضایی ایران تعلق دارد.

نمودار ۲. مقایسه اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ (میلیون ریال)

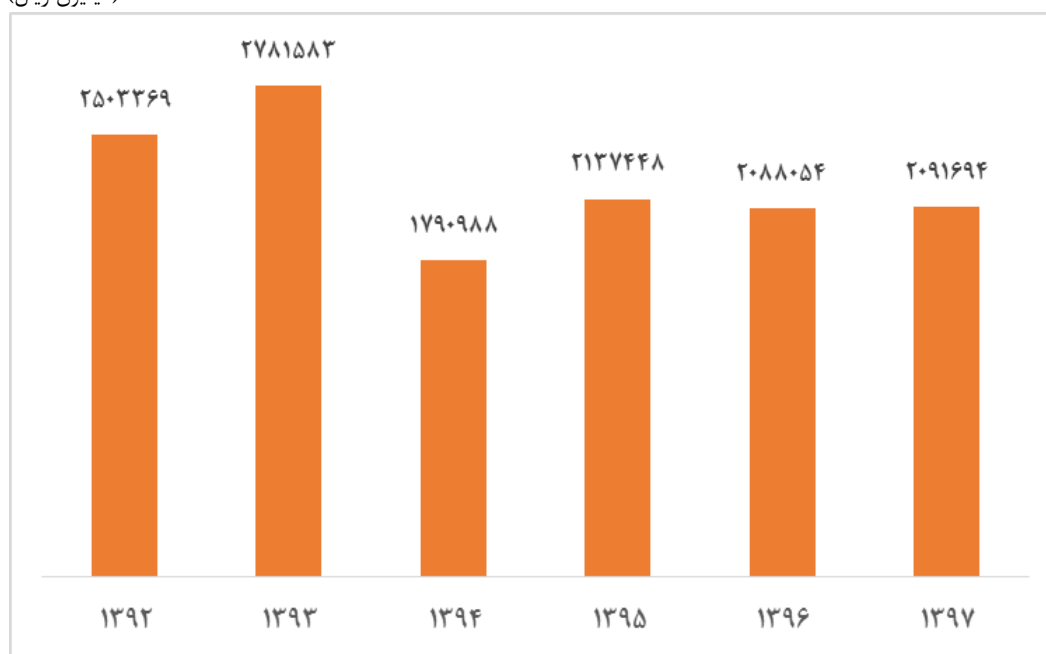

چنانکه مشاهده می‌شود پژوهشگاه فضایی ایران و سپس سازمان فضایی ایران بیشترین سهم از اعتبارات این بخش را دارند. در نمودار ۳ مجموع اعتبارات برنامه‌ای حوزه فضایی کشور از سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ با یکدیگر مقایسه شده است و جدول ۲ درصد رشد حوزه فضایی کشور را در این سال‌ها نشان می‌دهد.

نمودار ۳. اعتبارات برنامه‌ای حوزه فضایی در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

(میلیون ریال)

جدول ۲. درصد تغییر اعتبارات برنامه‌ای حوزه فضایی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷

سال	مجموع اعتبارات برنامه‌ای حوزه فضا (میلیون ریال)	درصد تغییر
۱۳۹۲	۲,۵۰۳,۳۶۹	—
۱۳۹۳	۲,۷۸۱,۵۸۳	۱۱/۱۱
۱۳۹۴	۱,۷۹۰,۹۸۸	-۳۵/۶۱
۱۳۹۵	۲,۱۳۷,۴۴۸	۱۹/۳۴
۱۳۹۶	۲,۰۸۸,۰۵۴	-۲/۳۱
۱۳۹۷	۲,۰۹۱,۶۹۴	۰/۱۷

با توجه به جدول ۱ اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های بخش فضایی در موارد ذیل قابل توجه است:

- مجموع اعتبارات پژوهشگاه فضایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱,۲۲۹ میلیارد ریال می‌باشد که در مقایسه با مورد مشابه سال گذشته حدود ۲ درصد کاهش داشته است.
- مجموع اعتبارات سازمان فضایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کشور بالغ بر رقم ۳۳۸

میلیارد ریال است که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۶ حدود ۲۴ درصد کاهش داشته است.

- مجموع اعتبارات مرکز ملی فضایی ذیل معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در حدود ۲۲ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در حدود ۳۲۹ درصد افزایش یافته است.

- مجموع اعتبارات پژوهشگاه هوافضا ذیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲۰۸ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در حدود ۲۸ درصد کاهش یافته است.

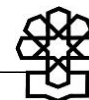
شایان ذکر است جزئیات ردیف‌های برنامه‌ای و فعالیت‌های آنها در جدول ۱۱ این گزارش پیوست شده است.

۱-۱. عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل بودجه عمومی سال ۱۳۹۵ و شش‌ماهه نخست سال ۱۳۹۶ در حوزه فضا

مجموع اعتبارات تخصیص‌یافته به سازمان فضایی ایران و پژوهشگاه فضایی ایران در پایان سال ۱۳۹۵ حدود ۳۹۱،۳۵۶ میلیون ریال بوده است که نسبت به بودجه مصوب حدود ۱۹ درصد محقق شده است. از این میان مجموع اعتبارات برنامه‌ای و متفرقه سازمان فضایی ایران رقم ۱۲۰،۱۷۱ میلیون ریال می‌باشد که حدود ۲۰ درصد از اعتبارات مصوب است. همچنین مجموع اعتبارات پژوهشگاه فضایی ایران بالغ بر ۲۷۱،۱۷۵ میلیون ریال بوده که تقریباً ۱۹ درصد از اعتبارات آن محقق شده است. مجموع اعتبارات تخصیص داده شده در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۲۶۹،۳۵۶ میلیون ریال بوده است که حدود ۱۳ درصد از بودجه مصوب می‌باشد. در این میان مجموع اعتبارات برنامه‌ای و متفرقه سازمان فضایی ایران بالغ بر ۳۷،۶۳۷ میلیون ریال است که حدود ۷ درصد از اعتبارات مصوب می‌باشد و مجموع اعتبارات پژوهشگاه فضایی ایران بالغ بر ۲۳۲،۳۰۴ میلیون ریال است که حدود ۱۵ درصد از اعتبارات آن تحقق یافته است. شایان ذکر است که جزئیات این موارد در جداول ۱۴ و ۱۵ این گزارش پیوست شده است.

۲. اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های مرتبط با حوزه هوایی

کل اعتبارات حوزه هوایی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱،۵۵۰،۹۰۱ میلیون ریال است که از این مقدار رقم ۹۳۵،۷۰۱ میلیون ریال آن مجموع اعتبارات هزینه‌ای و ۶۱۵،۲۰۰ میلیون ریال آن مجموع اعتبارات تملک‌داری سرمایه‌ای است. همچنین مجموع اعتبارات حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در حدود ۵ درصد رشد داشته است. در جدول ۳ سرجمع اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های مرتبط با حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مقایسه شده است.

جدول ۳. اعتبارات برنامه‌های دستگاه‌های حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶

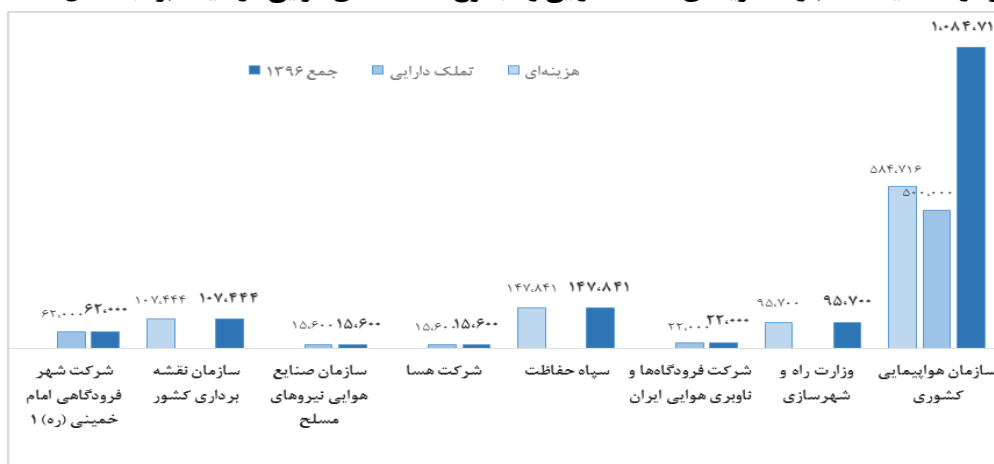
(میلیون ریال)

شماره دستگاه اجرایی	شماره برنامه	شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	قانون سال ۱۳۹۶			لایحه سال ۱۳۹۷		
			هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع
۱۵۳۰۰۰	۸	سازمان هواپیمایی کشوری	۷۱۰،۰۰۰	۳	۷۱۰،۰۰۳	۵۸۴،۷۱۶	۵۰۰،۰۰۰	۱،۰۸۴،۷۱۶
۱۵۳۰۰۰	۱	وزارت راه و شهرسازی (حوزه هوایی)	۸۹،۵۶۲	۱۷،۷۰۰	۱۰۷،۲۶۲	۹۵،۷۰۰	۰	۹۵،۷۰۰
		شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (۱۳۹۷)	۰	۱۷،۷۰۰	۱۷،۷۰۰	۰	۲۲،۰۰۰	۲۲،۰۰۰
۱۱۱۳۰۰	۲	سپاه حفاظت	۱۸۴،۱۸۶	۰	۱۸۴،۱۸۶	۱۴۷،۸۴۱	۰	۱۴۷،۸۴۱
۱۱۱۱۰۰	۹	شرکت سهامی صنایع هواپیماسازی ایران - هسا - ازجمله زیرساخت تولید هواپیمای تجاری	۰	۳۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰	۰	۱۵،۶۰۰	۱۵،۶۰۰
۱۱۱۱۰۰	۱۰	سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح	۰	۳۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰	۰	۱۵،۶۰۰	۱۵،۶۰۰
۱۰۲۵۰۰	۱۱	سازمان نقشه‌برداری کشور - نگهداری و تعمیر هواپیما و کشتی	۱۰۷،۴۴۴	۰	۱۰۷،۴۴۴	۱۰۷،۴۴۴	۰	۱۰۷،۴۴۴
۱۵۳۰۰۰	۱۶	شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) ۱	۰	۱۶۴،۷۰۰	۱۶۴،۷۰۰	۰	۶۲،۰۰۰	۶۲،۰۰۰
جمع کل			۱،۲۱۶،۱۹۲	۲۵۷،۴۰۳	۱،۴۷۳،۵۹۵	۹۳۵،۷۰۱	۶۱۵،۲۰۰	۱،۵۵۰،۹۰۱

مأخذ: پیوست‌های ۱ و ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

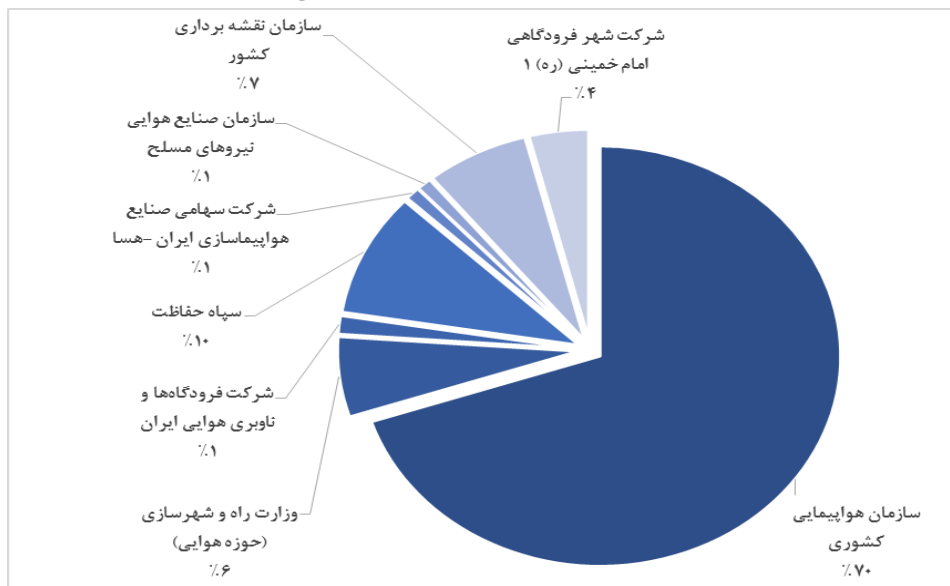
شایان ذکر است جزئیات ردیف‌های برنامه‌ای و فعالیت‌های حوزه هوایی در جدول ۱۲ همین گزارش پیوست شده است. در نمودار ۴ اعتبارات هزینه‌ای، تملك دارایی و مجموع دستگاه‌های حوزه هوایی و هوانوردی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با یکدیگر مقایسه شده است.

نمودار ۴. مقایسه اعتبارات هزینه‌ای، تملك دارایی و مجموع دستگاه‌های هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

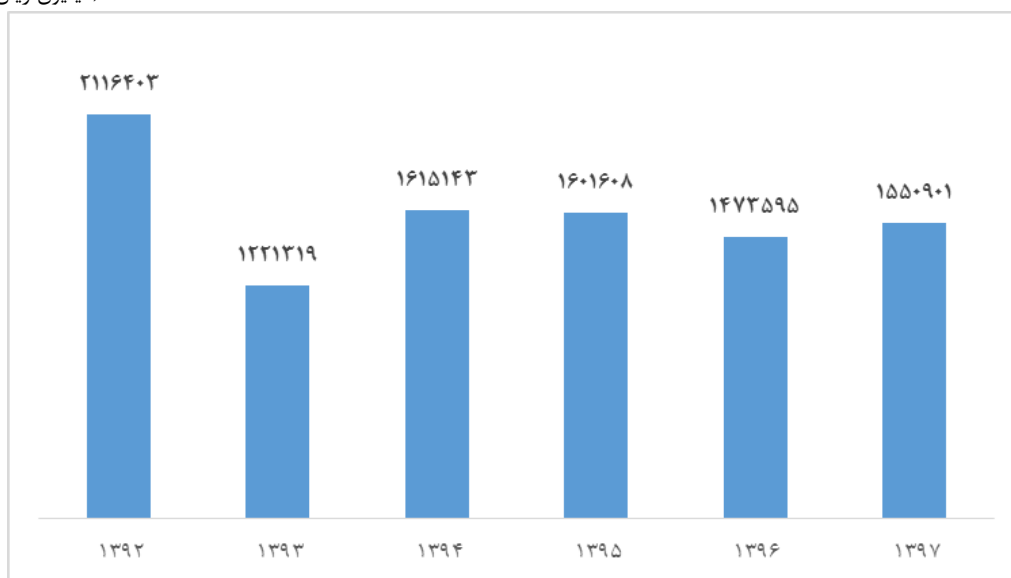
همچنین نمودار ۵ سهم هریک از دستگاه‌های حوزه هوایی از بودجه عمومی کشور را نشان می‌دهد.

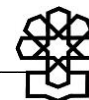
نمودار ۵. مقایسه درصد اعتبارات برنامه‌های دستگاه‌های حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

همان‌طور که مشاهده می‌شود بیشترین سهم از حوزه هوایی به سازمان هواپیمایی کشوری تعلق دارد. در نمودار ۶ روند اعتبارات برنامه‌ای و جدول ۴، درصد رشد حوزه هوایی کشور در قانون سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۶ لایحه بودجه تا سال ۱۳۹۷ نمایش داده شده است.

نمودار ۶. اعتبارات برنامه‌ای حوزه هوایی از قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ (میلیون ریال)

جدول ۴. درصد تغییر اعتبارات برنامه‌ای حوزه هوایی از سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷

سال	اعتبارات برنامه‌ای حوزه هوایی (میلیون ریال)	درصد تغییر
۱۳۹۲	۲۱۱۶۴۰۳	-
۱۳۹۳	۱۲۲۱۳۱۹	-۴۲
۱۳۹۴	۱۶۱۵۱۴۳	۳۲
۱۳۹۵	۱۶۰۱۶۰۸	-۰/۸
۱۳۹۶	۱۴۷۳۵۹۵	-۸
۱۳۹۷	۱۵۵۰۹۰۱	۵

با توجه به جدول ۳، اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های بخش هوایی و هوانوردی در موارد ذیل قابل توجه است:

- با توجه به انتزاع مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور با رعایت مفاد مصوبه شماره ۱۹۰/۱/۵۱۸۷ مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۱ شورای عالی اداری، از شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و وابسته شدن به سازمان هواپیمایی کشوری تمامی ردیف‌های این دستگاه به سازمان هواپیمایی کشوری منتقل شده است و ردیف برنامه‌ای «آموزش کاردانی» حذف شده است.
- شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برای نخستین بار ردیف بودجه‌ای دریافت کرده است و بخشی از ردیف برنامه‌ای «توسعه حمل‌ونقل هوایی» در حوزه احداث، مشارکت و توسعه برخی فرودگاه‌های کشور ذیل این دستگاه قرار گرفته است (ر.ک. جدول ۱۲).
- مجموع اعتبارات سازمان هواپیمایی کشوری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۰,۰۸۵ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته در حدود ۵۳ درصد افزایش داشته است.
- شایان ذکر است اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای سازمان هواپیمایی کشوری شامل اعتبارات سرمایه‌ای به مبلغ ۱۰,۰۰۰ ریال و اعتبارات اختصاصی به مبلغ ۴۹۰,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که مجموع آنها در ردیف دستگاهی این سازمان قرار گرفته است. همچنین با توجه به جدول ۷ ماده‌واحد لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ می‌توان گفت اعتبارات تملک دارایی اختصاصی این سازمان به‌طور شفاف در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ عنوان نشده است (ر.ک. جدول ۱۲).
- مجموع اعتبارات برنامه‌ای وزارت راه و شهرسازی (حوزه هوایی) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۹۶ میلیارد ریال است که این رقم نسبت به سال گذشته ۱۱ درصد کاهش داشته است.
- مجموع اعتبارات برنامه‌ای شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۲۲ میلیارد ریال است که این رقم نسبت به سال گذشته ۲۴ درصد افزایش داشته است. شایان ذکر است ردیف برنامه‌ای مشابه آن در قانون برنامه سال ۱۳۹۶ ذیل وزارت راه و شهرسازی قرار داشت.
- مجموع اعتبارات سپاه حفاظت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۴۶ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کاهش ۲۰ درصدی داشته است.

- اعتبار برنامه‌ای شرکت سهامی صنایع هواپیماسازی ایران (هسا)- از جمله زیرساخت تولید هواپیمای تجاری برای فعالیت «زیرساخت و توسعه بال و بدنه هواپیما» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۶ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته ۴۸ درصد کاهش داشته است (ر.ک. جدول ۱۲).

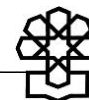
- اعتبار برنامه‌ای سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح برای فعالیت «زیرساخت و توسعه موتورهای هوایی (بالگرد و هواپیما)» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۶ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته ۴۸ درصد کاهش داشته است (ر.ک. جدول ۱۲).

- اعتبار برنامه‌ای سازمان نقشه‌برداری کشور برای «برنامه ارائه خدمات نقشه‌برداری و اطلاعات مکانی (هوایی)» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۰۷ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته تغییری نداشته است (ر.ک. جدول ۱۲).

- اعتبار شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) با رقم ۶۲ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ تعریف شده است که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ در حدود ۶۳ درصد کاهش داشته است. علاوه بر اعتبارات فوق، در جدول ۵ موضوع طرح‌های مطالعاتی و اجرایی موضوع ردیف شماره ۱۴-۵۵۰۰۰۰ ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه مواردی در خصوص مطالعات، بهسازی، توسعه یا تکمیل تعدادی از فرودگاه‌های استانی مطرح شده است که اعتبار طرح‌های مندرج در این جدول متناسب با وضعیت پیشرفت فیزیکی و کسب مجوزهای قانونی لازم بین استان‌ها توزیع و پس از مبادله توافقنامه با دستگاه اجرایی ذیربط هزینه می‌شود.

جدول ۵. طرح‌های مطالعاتی و اجرایی موضوع ردیف شماره ۱۴-۵۵۰۰۰۰

ردیف	عنوان
۲۵	تکمیل تطویل باند و تجهیز فرودگاه شهدای ایلام
۳۳	مطالعه و احداث فرودگاه منطقه آزاد ارس
۵۷	ارتقای فرودگاه شهرکرد
۷۳	احداث فرودگاه شهید مدرس
۷۴	احداث فرودگاه گناباد
۷۹	تجهیز و تطویل فرودگاه بجنورد
۸۸	مطالعه، توسعه، تکمیل و تجهیز فرودگاه اهواز
۱۰۵	مطالعه و تجهیز فرودگاه زنجان
۱۱۷	مطالعه و بهسازی و توسعه فرودگاه ایرانشهر
۱۱۸	مطالعه و بهسازی و توسعه فرودگاه زاهدان
۱۲۷	توسعه و تکمیل فرودگاه فسا
۱۸۷	تجهیز فرودگاه کلاله
۲۲۹	تطویل باند فرودگاه همدان
۲۳۳	احداث ساختمان تکنیکال بلاک و ساختمان برج مراقبت پرواز فرودگاه همدان

۳. سایر اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا

در جدول ۶ وضعیت کلی و اطلاعات مقایسه‌ای و تطبیقی سایر دستگاه‌های مرتبط با حوزه هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ نمایش داده شده است.

جدول ۶. اعتبارات برنامه‌ای مرتبط با سایر دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ (میلیون ریال)

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای		
-۳۵	۱۳,۰۰۰	۱۳,۰۰۰	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۰	دانشگاه صنعتی شریف	۱-۱۱۵۷۰۰
-۳۵	۱۳,۰۰۰	۱۳,۰۰۰	۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۰	جمع کل	

مأخذ: پیوست‌های ۱ و ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بودجه احداث دانشکده هوافضا دانشگاه صنعتی شریف بالغ بر ۱۳ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به سال گذشته ۳۵ درصد کاهش داشته است. شایان ذکر است، ردیف متفرقه برنامه «توسعه زیرساخت‌ها و خدمات کاربردی ارتباطی و پایه فضایی» با مجموع اعتبار هزینه‌ای ۵,۷۰۰,۰۰۰ میلیون ریال که در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ تحت عنوان برنامه «توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف اطلاعاتی و دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور و زیرساخت‌های ماهواره‌ای» ذیل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار داشت که به دلیل عدم شفافیت صرف اعتبار این برنامه در حوزه‌های فضایی و غیرفضایی و همچنین ایجاد بی‌نظمی در محاسبات بودجه‌ای لحاظ نشده است.

۴. نمای کلی اعتبارات بخش هوافضا

در جدول ۷ نمای کلی اعتبارات بخش هوافضا طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ درج شده و سهم اعتبارات بخش هوافضا و درصد آن از اعتبارات بودجه عمومی کشور محاسبه شده است.

جدول ۷. نمای کلی اعتبارات بخش هوافضا از اعتبارات بودجه عمومی کشور در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

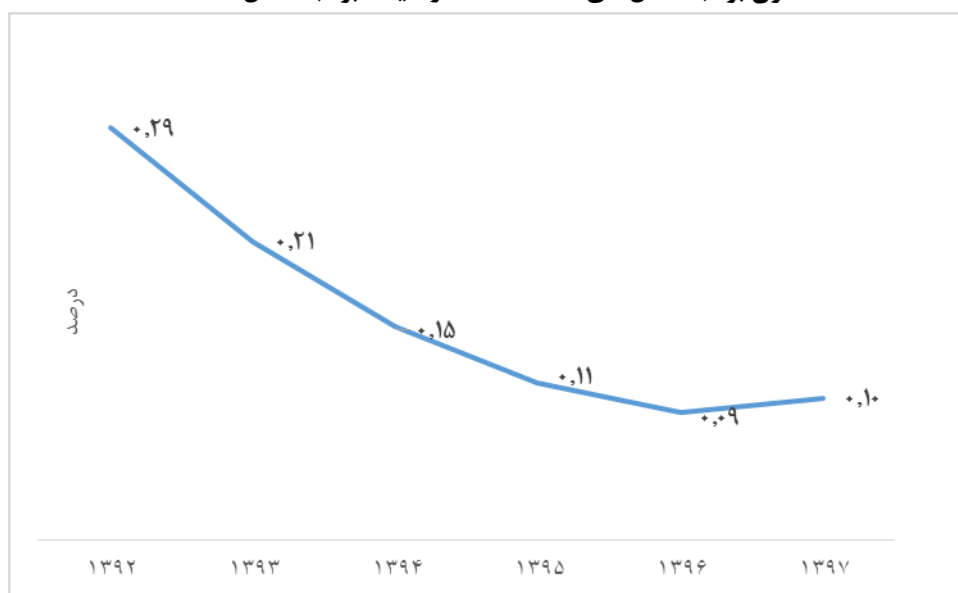
(میلیون ریال)

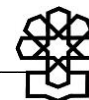
ردیف	سال	جمع اعتبارات	درصد رشد	اعتبارات بودجه عمومی	سهم هوافضا از بودجه عمومی (درصد)
۱	۱۳۹۷	۳,۶۵۵,۵۹۵	۲	۳,۶۸۰,۴۹۰,۰۰۰	۰/۱۰
۲	۱۳۹۶	۳,۵۸۱,۶۴۹	-۵	۳,۹۸۸,۵۳۱,۳۳۵	۰/۰۹
۳	۱۳۹۵	۳,۷۷۹,۰۵۶	۶	۳,۳۵۴,۸۹۵,۱۴۵	۰/۱۱
۴	۱۳۹۴	۳,۵۸۱,۶۴۹	-۲۷	۲,۳۶۲,۸۱۷,۱۷۱	۰/۱۵
۵	۱۳۹۳	۴,۸۹۸,۲۱۶	-۱۹	۲,۳۵۰,۰۸۴,۶۴۱	۰/۲۱
۶	۱۳۹۲	۶,۰۳۱,۰۸۶	-	۲,۱۰۴,۳۸۱,۷۳۵	۰/۲۹

مأخذ: ماده واحده و پیوست‌های ۱ و ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ و گزارش‌های مربوط به لایحه بودجه بخش هوافضای مرکز پژوهش‌های مجلس از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵.

همان‌طور که از نمودار ۷ مشهود است، کل اعتبارات بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با رقم ۳,۶۵۵ میلیارد ریال حدود ۲ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ افزایش داشته و از کل بودجه عمومی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، حدوداً ۰/۱۰ درصد را به خود اختصاص داده که نسبت به سال گذشته حدود ۲ درصد افزایش یافته است. در ادامه نمودار ۷، رشد این اعتبارات از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۷ نمایش داده شده است.

نمودار ۷. سهم اعتبارات بخش هوافضا از اعتبارات بودجه عمومی کشور در قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

با توجه به نمودار ۷، می‌توان بیان کرد که سهم اعتبارات بخش هوافضا طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ شاهد روند نزولی بوده و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ در حدود ۰/۰۱ درصد رشد داشته است.

فصل دوم - درآمدهای پیش‌بینی‌شده از فعالیت‌های بخش هوافضا

در این فصل سعی شده است وضعیت درآمدهای بخش هوافضا از بودجه عمومی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کشور مورد بررسی قرار گیرد. بر این اساس در بخش اول درآمدهای دستگاه‌های مرتبط شامل پژوهشگاه‌ها، شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه و در بخش دوم، نمایی از کل درآمدهای پیش‌بینی شده از مجموع فعالیت‌های بخش هوافضای کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱. درآمدهای پیش‌بینی‌شده دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا

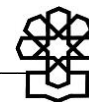
مجموع درآمدهای دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۳,۰۳۶,۳۲۱ میلیون ریال است که از این مقدار ۱,۰۱۸,۳۲۱ میلیون ریال متعلق به درآمدهای عمومی و ۲,۱۸,۰۰۰ میلیون ریال متعلق به درآمدهای اختصاصی می‌باشد. در جدول ۸ سرجمع درآمد دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مقایسه شده است.

جدول ۸. درآمدهای دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	قانون سال ۱۳۹۶			لایحه سال ۱۳۹۷			درصد رشد
		عمومی	اختصاصی	جمع ۱۳۹۶	عمومی	اختصاصی	جمع ۱۳۹۷	
۱۱۳۵۸۶	پژوهشگاه فضایی ایران	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	
۱۴۹۲۰۰	سازمان فضایی ایران	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۰	
۲۹۵۶۹۰	سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۰	۶,۱۵۳	۶,۱۵۳	۰	۶,۲۰۰	۱	
۱۱۳۵۰۶	پژوهشگاه هوافضا	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰	-۵۰	
مجموع درآمدهای حوزه فضایی		۱۵۶,۱۵۳	۱,۰۱۰,۰۰۰	۱,۴۵۶,۱۵۳	۱۵۶,۲۰۰	۱,۲۰۶,۲۰۰	-۱۷	
۲۵۴۵۰۰	شرکت سهامی صنایع هواپیمایی ایران (صها)	۴,۱۵۱	۰	۴,۱۵۱	۴,۲۷۰	۰	۳	
۲۵۵۱۰۰	شرکت سهامی صنایع هواپیماسازی ایران (هسا) - از جمله زیرساخت تولید هواپیمای تجاری	۵,۹۱۸	۰	۵,۹۱۸	۵,۹۳۲	۰	۰	
۲۹۵۳۱۰	سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح	۱,۰۹۰	۰	۱,۰۹۰	۱,۱۲۲	۰	۳	
۱۴۸۵۰۰	سازمان هواپیمایی کشوری	۰	۷۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۰	۹۶۸,۰۰۰	۳۵	
۱۴۸۵۰۴	مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور	۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حذف شده است.			
۲۸۰۵۲۰	شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری ایران	۷۶۲,۴۵۰	۰	۷۶۲,۴۵۰	۷۶۲,۴۵۰	۰	۰	
۲۹۵۳۶۰	شرکت صنایع هوایی قدس	۲,۷۵۸	۰	۲,۷۵۸	۳,۲۶۱	۰	۱۸	
۲۵۵۰۰۰	شرکت سهامی پشتیبانی و نوسازی هلیکوپترهای ایران (پن‌ها)	۴,۷۸۴	۰	۴,۷۸۴	۵,۰۸۶	۰	۶	
۲۹۵۴۶۰	شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) ۱	۸۰,۰۰۰	۰	۸۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۰	۰	
مجموع درآمدهای بخش هوایی		۸۶۱,۱۵۱	۷۱۵,۰۰۰	۱,۵۷۶,۱۵۱	۸۶۲,۱۲۱	۹۶۸,۰۰۰	۱۶	
جمع کل		۱,۰۱۷,۳۰۴	۱,۸۱۵,۰۰۰	۲,۸۳۲,۳۰۴	۱,۰۱۸,۳۲۱	۳,۰۳۶,۳۲۱	۷	

مأخذ: پیوست ۲ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون سال ۱۳۹۶.

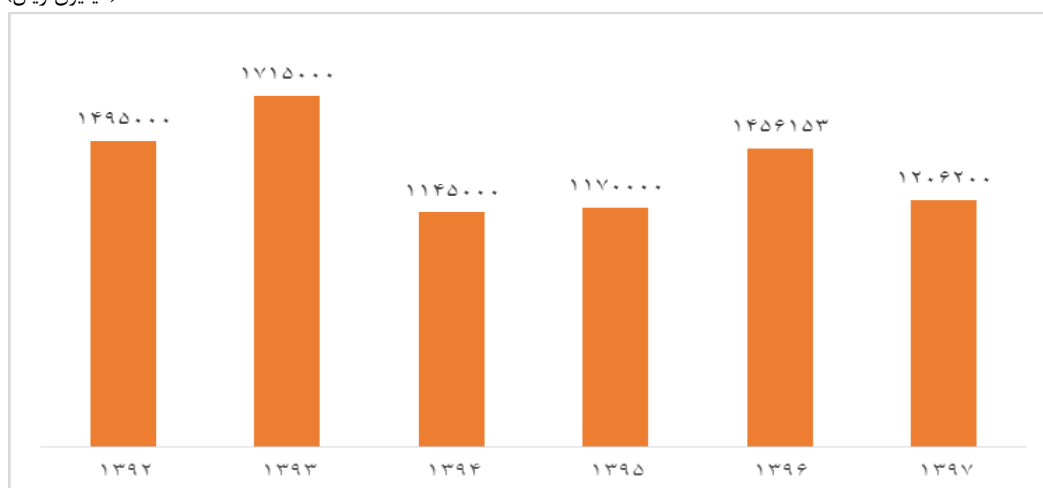
شایان ذکر است که جزئیات درآمد دستگاه‌های هوافضایی در جدول ۱۳ همین گزارش پیوست شده است. با توجه به جدول ۸ موارد ذیل قابل توجه می‌باشد:

• حوزه فضایی

مجموع درآمدهای حوزه فضایی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱,۲۰۶ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ حدود ۱۷ درصد کاهش داشته است. در نمودار ۸ مجموع درآمدهای دولت از محل فعالیت‌های حوزه فضایی در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نمایش داده شده است.

نمودار ۸. درآمد حاصل از فعالیت‌های مرتبط با حوزه فضایی در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

(میلیون ریال)

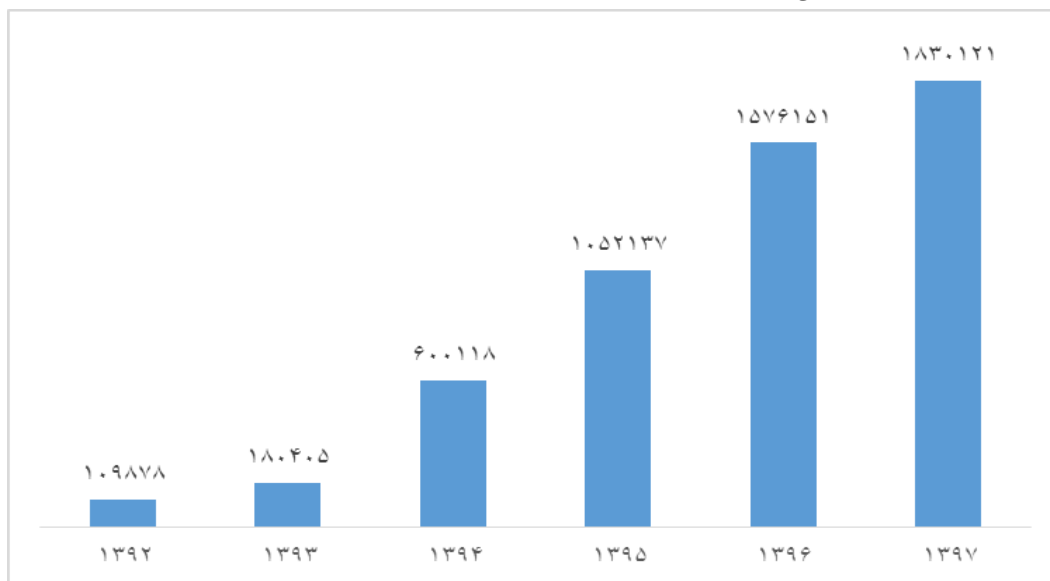

• حوزه هوایی

- مجموع درآمدهای حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱,۸۳۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ رشد ۱۶ درصدی داشته است. در نمودار ۹ مجموع درآمدهای دولت از محل فعالیت‌های حوزه هوایی در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نمایش داده شده است.

نمودار ۹. درآمد حاصل از فعالیت‌های مرتبط با حوزه هوایی

در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ (میلیون ریال)

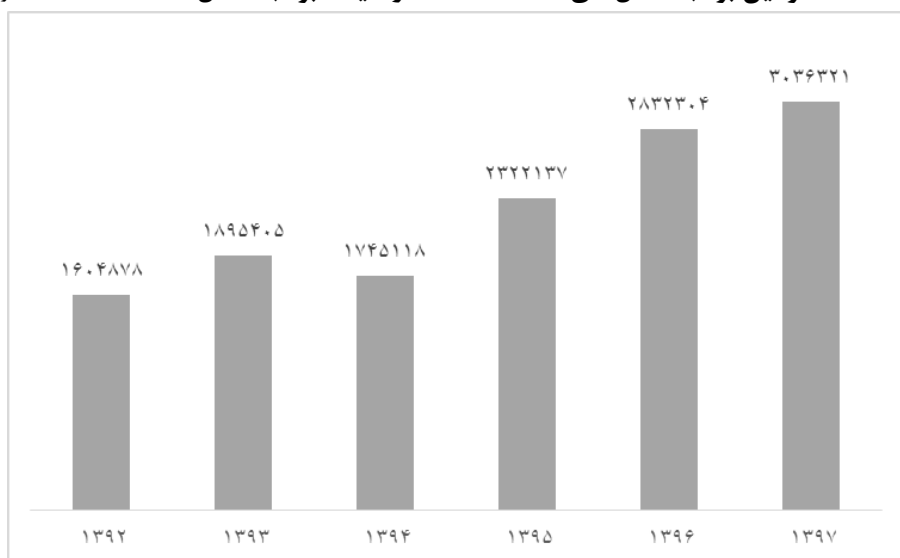

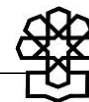
۲. نمای کلی درآمدهای پیش‌بینی شده در بخش هوافضا

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، درآمد کل حاصل از فعالیت‌های مرتبط با بخش هوافضا بیش از ۳۰۰۳۶ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ افزایش هفت درصدی داشته است. در نمودار ۱۰ مجموع کل درآمدهای پیش‌بینی شده در بخش هوافضای کشور در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نمایش داده شده است.

نمودار ۱۰. درآمد کل حاصل از فعالیت‌های مرتبط با بخش هوافضا در

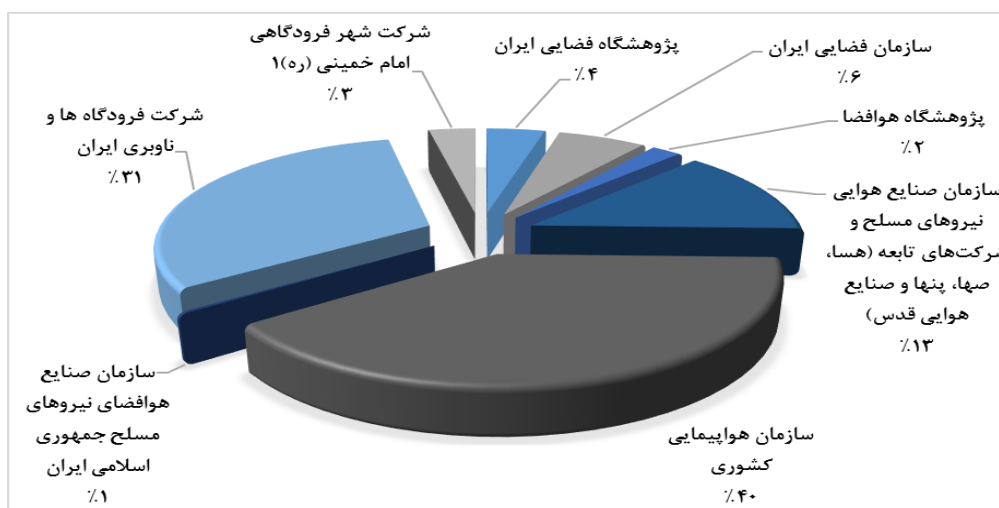
قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ (میلیون ریال)

همان‌طور که مشاهده می‌شود درآمد مرتبط با بخش هوافضا در سال‌های اخیر تقریباً روند صعودی داشته است. در نمودار ۱۱ سهم هریک از دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا از کل درآمدها نشان داده شده است.

نمودار ۱۱. سهم هریک از دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا از محل کل درآمدها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

فصل سوم - بودجه شرکت‌های دولتی حوزه هوافضا

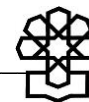
در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ تعداد نه شرکت دولتی در بخش هوافضا ذکر شده اند که ذیل وزارت راه و شهرسازی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح می‌باشند. در جدول ۹ وضعیت کلی و اطلاعات مقایسه‌ای و تطبیقی از عملکرد مالی شرکت‌های دولتی فعال در بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ نمایش داده شده است.

جدول ۹. عملکرد شرکت‌های دولتی فعال در بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶

(میلیون ریال)

ردیف	شماره طبقه‌بندی	نام شرکت	حساب‌های جاری بودجه سال ۱۳۹۶			حساب‌های جاری بودجه سال ۱۳۹۷			درصد رشد سود
			درآمد	هزینه	۵۰ درصد سود ویژه	درآمد	هزینه	۵۰ درصد سود ویژه	
۱	۲۹۵۳۱۰	سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح	۱,۰۵۰,۱۸۱	۱,۰۴۸,۰۰۱	۱۰۹۰	۱,۰۴۹,۰۸۲	۱,۱۴۶,۸۳۹	۱,۱۲۲	
۲	۲۵۴۵۰۰	شرکت سهامی صنایع هواپیمایی ایران - صها	۳,۲۵۱,۲۱۸	۳,۲۴۲,۹۱۶	۴,۱۵۱	۳,۶۵۸,۰۰۰	۳,۶۴۹,۴۶۰	۴,۲۷۰	
۳	۲۵۵۰۰۰	شرکت سهامی پشتیبانی و نوسازی هلیکوپتری‌های ایران - پنها	۴,۱۶۷,۵۱۸	۴,۱۵۷,۹۵۰	۴,۷۸۴	۴,۴۵۱,۰۳۰	۴,۴۴۰,۸۵۹	۵,۰۸۶	
۴	۲۵۵۱۰۰	شرکت سهامی صنایع هواپیماسازی ایران - هسا	۳,۴۴۶,۷۳۷	۳,۴۳۴,۹۰۱	۵,۹۱۸	۳,۷۰۰,۰۰۰	۳,۶۸۸,۱۳۶	۵,۹۳۲	
۵	۲۹۵۳۶۰	شرکت صنایع هوایی قدس	۱,۱۶۶,۸۱۰	۱,۱۶۱,۲۹۴	۲,۷۵۸	۱,۲۶۹,۰۰۰	۱,۲۶۲,۴۷۹	۳,۲۶۱	
۶	۲۸۰۵۲۰	شرکت فرودگاه ها و ناوبری هوایی ایران	۱۹,۶۷۷,۰۰۰	۱۸,۱۵۲,۱۰۰	۷۶۲,۴۵۰	۲۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۴۷۵,۱۰۰	۷۶۲,۴۵۰	
۷	۲۸۱۰۰۰	شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران	۲۴,۲۰۰,۰۰۰	۲۴,۲۰۰,۰۰۰	۰	۲۰,۸۶۳,۰۰۰	۲۰,۸۶۳,۰۰۰	۰	
۸	۲۹۵۴۶۰	شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)	۶,۴۰۱,۲۰۰	۶,۲۴۱,۲۰۰	۸۰,۰۰۰	۶,۴۹۶,۶۵۰	۶,۳۳۶,۶۵۰	۸۰,۰۰۰	
۹	۲۹۵۶۹۰	سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۱۵,۰۰۱,۸۰۶	۱۴,۹۸۹,۵۰۰	۶,۱۵۳	۱۸,۸۰۰,۰۰۰	۱۸,۷۸۷,۶۰۰	۶,۲۰۰	
		جمع کل	۷۸,۳۶۲,۴۷۰	۷۶,۶۲۷,۸۶۲	۸۶۷,۳۰۴	۸۴,۳۸۶,۷۶۲	۸۲,۶۵۰,۱۲۳	۸۶۸,۳۲۱	

مأخذ: پیوست ۳ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

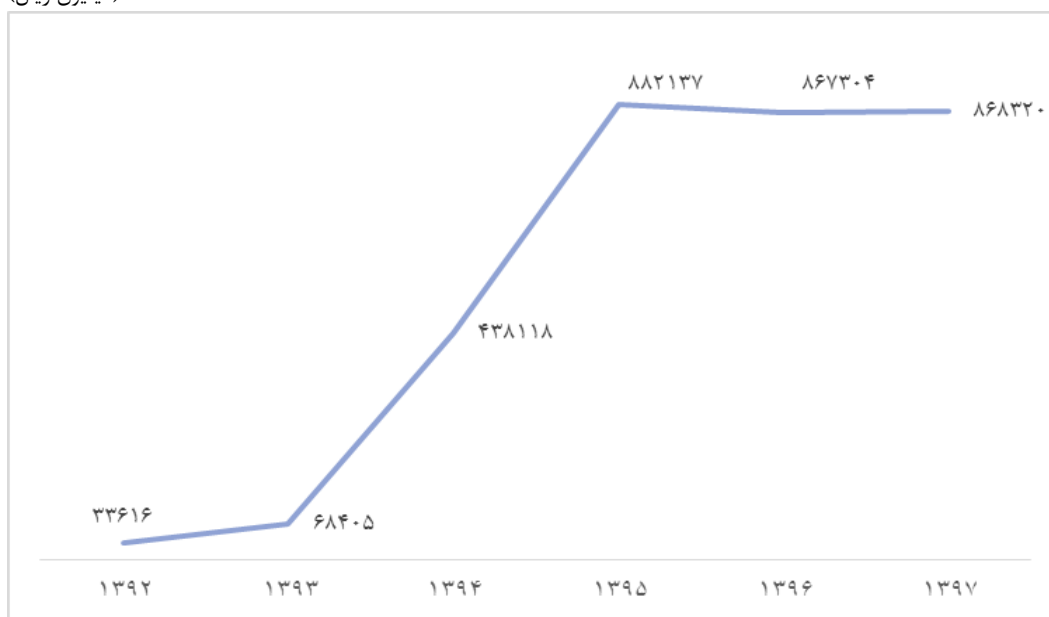

- با توجه به جدول ۹ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ مجموع ۵۰ درصد سود ویژه که این شرکت‌ها به دولت می‌پردازند رقم ۸۶۸ میلیارد ریال است که این رقم نسبت به سال گذشته حدود ۰/۱۲ درصد کاهش داشته است. در نمودار ۱۲ عملکرد شرکت‌های دولتی بخش هوافضا از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ نمایش داده شده است.

- از آنجاکه بخش قابل توجهی از درآمد شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران از محل پروازهای عبوری هواپیماها به آسمان کشور به دست می‌آید، مدیریت این منابع به بخشی از درآمدهای ملی به توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل هوایی کمک شایانی می‌کند. لذا می‌توان با بهبود زیرساخت‌ها و افزایش و توسعه مسیرهای پروازی و سیاستگذاری‌های ویژه جهت ترغیب شرکت‌های هواپیمایی بین‌المللی و هماهنگی با ارگان‌های دفاعی، به منظور کاهش مناطق ممنوعه پروازی، درآمدهای قابل توجهی را نصیب کشور کرد.

در نمودار ۱۲، عملکرد (۵۰ درصد سود ویژه) شرکت‌های دولتی فعال در بخش هوافضا در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۲ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نشان داده شده است.

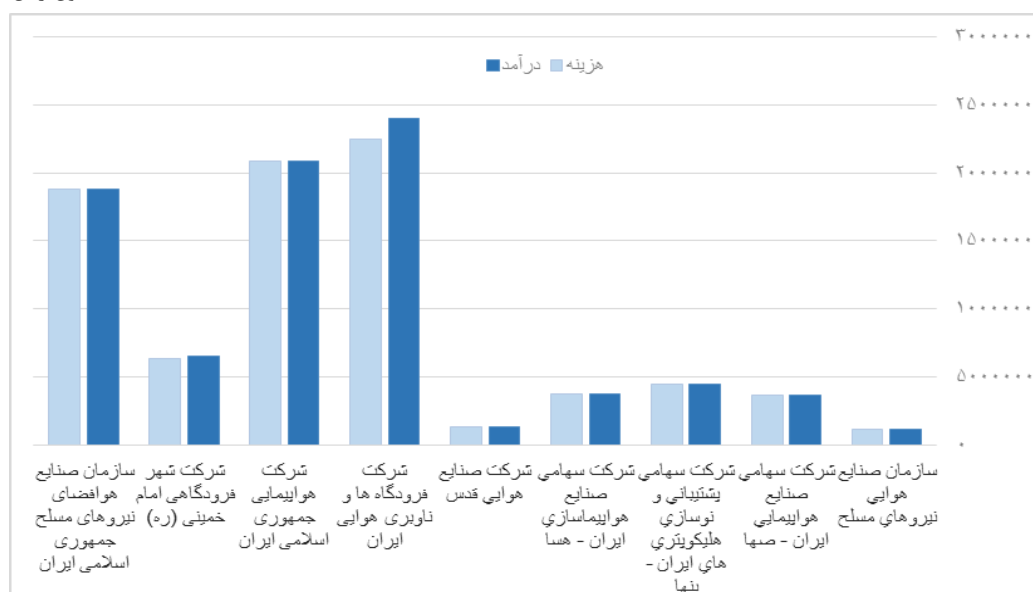
نمودار ۱۲. عملکرد ۵۰ درصد سود ویژه شرکت‌های دولتی فعال در بخش هوافضا از سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ (میلیون ریال)

در نمودار ۱۳ عملکرد (درآمد و هزینه) شرکت‌های دولتی فعال در بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ نشان داده شده است.

نمودار ۱۳. ارقام مصوب (درآمد و هزینه) شرکت‌های دولتی فعال در بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

(میلیون ریال)

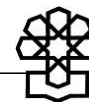

فصل چهارم - بررسی تبصره‌های ماده واحد بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

- بررسی تبصره‌های «۴» و «۱۹» ماده واحد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷، بر مبنای بند «ج» تبصره «۴» ماده واحد، «به بانک‌های عامل اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۷ از محل منابع در اختیار از جمله منابعی که با تصویب هیئت عامل صندوق توسعه ملی در آن بانک سپرده‌گذاری شده است، نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و شهرداری‌ها برای طرح‌های توسعه‌ای انواع مختلف حمل‌ونقل درون و برون‌شهری بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذیربط این وزارتخانه و یا وزارت کشور با تضمین سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در قبال أخذ حق دسترسی یا فروش خدمات به استفاده‌کنندگان تا استهلاك اصل سرمایه و سود آن اقدام کنند». با عنایت به بند فوق، این امکان وجود دارد تا تمام شرکت‌های حمل‌ونقل هوایی بتوانند از تسهیلات صندوق توسعه ملی حمل‌ونقل ریالی و ارزی برای نوسازی ناوگان‌های هوایی خود اقدام کنند و در صورت استفاده از این تسهیلات، دولت تضمین‌های لازم برای بهره‌برداری از آن را خواهد داد.

همچنین با عنایت به تبصره «۱۹» ماده واحد، «به دولت اجازه داده می‌شود به منظور جلب مشارکت هرچه بیشتر بخش خصوصی و تعاونی در اجرای طرح‌ها و پروژه‌های منتخب جدید و نیمه‌تمام (با اولویت طرح‌های نیمه‌تمام) و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های تکمیل شده یا در حال

بهره‌برداری، در قالب سازوکار مشارکت عمومی - خصوصی، نسبت به انعقاد انواع قرارداد (از جمله واگذاری، مشارکت، ساخت و بهره‌برداری یا برون سپاری) با بخش خصوصی و تعاونی اقدام و تمام یا بخشی از وظایف و مسئولیت‌های خود در تأمین کالاها و خدمات در حوزه‌هایی از قبیل پدیدآوری، طراحی، ساخت، تجهیز، نوسازی، بهره‌برداری و تعمیر و نگهداری را در چارچوب مقررات ذیل به بخش خصوصی و تعاونی واگذار نماید:

۳. دولت می‌تواند نسبت به ارائه تضامین حاکمیتی برای تأمین مالی خارجی، موافقت با ترهین اموال (به‌استثنای اموال موضوع اصل هشتادوسوم قانون اساسی) و محل اجرای طرح و همچنین ارائه تضمین خرید محصول اقدام نماید». در این راستا برآورد اعتبار طرح «کمک به تأمین ناوگان هوایی کشور».

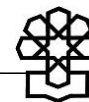
با عنایت به تبصره فوق از آورده مشارکت‌کننده، تسهیلات بانکی، تسهیلات صندوق توسعه ملی (بخش غیردولتی) تأمین مالی خارجی و بازار سرمایه، رقم ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال برای شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی شده است.

فصل پنجم - بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ از منظر حقوقی

در این بخش میزان تطبیق احکام و الزامات مندرج در اسناد بالاسری بخش هوافضای کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کشور از منظر غیراعتباری بررسی شده است. موارد بررسی شده احکام مندرج در قانون برنامه ششم توسعه، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و سند نقشه جامع علمی کشور می‌باشد. این موارد در جدول ۱۰ نمایش داده شده است.

جدول ۱۰. ملاحظات احکام مندرج در قانون برنامه ششم، سند جامع توسعه علمی کشور و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بخش هوافضا

ردیف	حکم	شماره برنامه / دستگاه اجرایی در ردیف‌های مرتبط در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷
۱	ماده (۴۰) قانون برنامه ششم توسعه	
۱-۱	دولت موظف است به منظور توسعه صنعت هوافضا و دستیابی به علوم و فناوری‌های نوین در زمینه مذکور اقدامات زیر را به عمل آورد:	
۱-۱-۱	الف) بسترسازی و حمایت لازم به منظور ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و صنایع مرتبط با طراحی، ساخت، آزمایش، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی، ماهواره، ماهواره‌بر و ایستگاه‌های زمینی	۱۳۰۲۰۱۰۰۰ ۱۳۰۲۰۱۱۰۰۰
۱-۱-۲	ب) حفظ و نگهداری از موقعیت‌های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) ماهواره‌های ملی در راستای حفظ نقاط یادشده	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۰
۲	ماده (۴۲) قانون برنامه ششم توسعه	
۱-۲	ب) به منظور ارتقاء و به‌روز نمودن فناوری‌های صنعت دانش‌بنیان هواپیماسازی، تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و بهینه‌سازی زیرساخت‌های شرکت صنایع هواپیماسازی ایران، نوسازی و تأمین ناوگان مسافری کشور (خرید هواپیما) با اولویت استفاده از ظرفیت‌های این شرکت انجام گیرد	۱۱۰۱۰۱۹۰۰۰
۳	ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه	
۱-۳	پ) سازمان هواپیمایی کشوری موظف است، به منظور تقویت اقتصاد حمل‌ونقل هوایی، ترغیب سرمایه‌گذاری در بخش هوایی غیرنظامی، بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و سرمایه‌ها و ارتقای سطح علمی و فنی صنعت هوایی کشور با رعایت اصل حمایت از صنایع داخلی دانش‌بنیان و انتقال فناوری پیشرفته به داخل و همچنین ایجاد اشتغال برای نیروهای تحصیلکرده، برنامه مدونی به منظور تحقق اهداف ذیل تهیه و پس از تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری به اجرا بگذارد:	
۱-۳-۱	۱. پیش‌بینی و مدیریت نیازمندی‌های توسعه ناوگان هوایی کشور با رعایت خط‌مشی‌های مبتنی بر توسعه پایدار	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۰
۱-۳-۲	۲. سیاست‌گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم برای چگونگی تأمین انواع هواپیما و بالگردهای مورد نیاز ناوگان حمل‌ونقل هوایی کشور با همکاری‌های مشترک داخلی و بین‌المللی با اولویت حمایت از تولید داخلی	۱۳۰۳۰۱۰۰۰۰ ۱۳۰۳۰۰۳۰۰۰ و طرح مشارکت عمومی خصوصی تبصره ۱۹
۱-۳-۳	۳. سیاست‌گذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلی با اولویت بخش خصوصی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تأمین و خرید آنها از خارج کشور صورت می‌پذیرد	-
۴	سند جامع توسعه علمی کشور	
۱-۴	دستیابی به فناوری اعزام انسان به فضا (با مشارکت جهان اسلام و همکاری‌های بین‌المللی)	-
۲-۴	کسب دانش طراحی و ساخت و پرتاب ماهواره به مدار زمین آهنگ (GEO) (با مشارکت جهان اسلام و همکاری‌های بین‌المللی)	۱۳۰۲۰۱۰۰۰ ۱۳۰۲۰۱۰۰۰۰
۵	سیاست‌های اقتصاد مقاومتی	
۱-۵	ساخت ماهواره سنجش از راه دور و ماهواره مخابراتی بومی در راستای ارتقای توان تولید ملی (درون‌زایی اقتصاد)	رک ردیف ۲-۴

با توجه به جدول ۱۰ مشاهده می‌شود احکام مرتبط با بند «پ» از ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه در خصوص سیاستگذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلی با اولویت بخش خصوصی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تأمین و خرید آنها از خارج کشور صورت می‌پذیرد در لایحه بودجه سال جاری رعایت نشده است. همچنین مشاهده می‌شود احکام مرتبط با دستیابی به فناوری اعزام انسان به فضا (با مشارکت جهان اسلام و همکاری‌های بین‌المللی) از سند جامع توسعه علمی کشور نیز در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ملاحظه نشده است. به نظر می‌رسد این امر عمدتاً به دلیل مغایرت مأموریت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با فناوری‌های فضایی و تمرکز بر حوزه ارائه خدمات فضایی می‌باشد.

جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ بودجه بخش هوافضا شامل حوزه‌های هوایی، فضایی می‌باشد که این تقسیم‌بندی با توجه به ماهیت فراسازمانی دستگاه و سازمان‌های هوافضایی کشور صورت گرفته است. به‌طور کلی مجموع اعتبارات برنامه‌های بخش هوافضای کشور رشد ۵ درصدی داشته است و از مجموع رقم حدود ۳،۵۸۲ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به رقم ۳،۶۵۶ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رسیده و حدود ۰/۱ درصد از مجموع اعتبارات عمومی کل کشور را به خود اختصاص داده است. مجموع درآمدهای بخش هوافضای کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رشد ۷ درصدی داشته و از مجموع رقم حدود ۲،۸۳۲ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به رقم حدود ۳،۰۳۶ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ رسیده است. همچنین در بررسی بودجه شرکت‌های بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ مشخص شد که مجموع ۵۰ درصد سود ویژه این شرکت‌ها بالغ بر ۸۶۸ میلیارد ریال می‌باشد که نسبت به سال گذشته حدود ۰/۱۲ درصد افزایش داشته است.

در حوزه هوایی سهم اعتبارات برنامه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رشد ۵ درصدی داشته و از رقم حدود ۱،۴۷۴ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به ۱،۵۵۱ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷ رسیده است. در حوزه فضایی مشاهده می‌شود که سهم اعتبارات برنامه‌ای حوزه فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رشد قابل توجهی نداشته و از مبلغ ۲،۰۸۸ میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ به ۲،۰۹۲ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ رسیده است.

- با نگاهی به مجموع ۱۹ درصد بودجه تخصیص داده شده به سازمان فضایی ایران و پژوهشگاه فضایی ایران در سال ۱۳۹۵ و همچنین ۱۳ درصد در شش‌ماهه نخست سال ۱۳۹۶ به‌نظر می‌رسد ارائه‌ای برای توسعه و ارتقای جایگاه حوزه فضایی کشور از جانب وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات وجود ندارد.

- در بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با توجه به حذف ردیف‌های هزینه‌ای برنامه‌های «توسعه فناوری‌ها و فعالیت‌های فضایی» و «توسعه کاربردهای فضایی و حفظ نقاطمداری» ذیل سازمان فضایی ایران و همچنین پایان مهلت اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) به ایران تا سال ۱۳۹۷ مبنی بر عملیاتی شدن نقطه زهره ۲ و اهمیت فوق‌العاده این موضوع ردیف اعتباری یادشده بسیار ناچیز است و به نظر می‌رسد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات خرید ماهواره خارجی را با توجه به تعریف ردیف برنامه‌ای «توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات» و توسعه خدمات فضایی در اولویت قرار داده است.

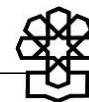
در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ردیف متفرقه برنامه «توسعه زیرساخت‌ها و خدمات کاربردی ارتباطی و پایه فضایی» با مجموع اعتبار هزینه‌ای ۵,۷۰۰,۰۰۰ میلیون ریال که در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ تحت عنوان برنامه «توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف اطلاعاتی و دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور و زیرساخت‌های ماهواره‌ای» ذیل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار داشت به دلیل عدم شفافیت صرف اعتبار این برنامه در حوزه‌های فضایی و غیرفضایی و همچنین ایجاد بی‌نظمی در محاسبات بودجه‌ای لحاظ نشده است. با توجه به هزینه بالای تأمین ماهواره سنجشی و مخابراتی پیشنهاد می‌شود با موافقت دولت، سهم حوزه فضایی از مبلغ ردیف یادشده منفک و به ردیف‌های اعتبارات برنامه‌ای ذیل سازمان فضایی ایران اضافه شود.

- پیشنهاد می‌شود به منظور توسعه زیرساخت‌ها و خدمات کاربردی ارتباطی و پایه فضایی، بخشی از اعتبارات ردیف متفرقه تملک دارایی سرمایه‌ای ۱-۱۴۹۰۰۰ تحت عنوان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ذیل لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور کسر و به ردیف تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به شماره ردیف ۱-۱۱۱۱۰۰ تحت عنوان «وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» اضافه شود.

- پیشنهاد می‌شود به منظور حمایت از کسب‌وکارهای نوپا در حوزه‌های سنجش از دور، کاربردهای فضایی نوین و فناوری اطلاعات و ارتباطات به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده شود که بخشی از مبلغ ۱,۴۰۰ میلیارد ریال موضوع بند «ب» تبصره «۱۸» ماده واحده را به منظور تأمین سرمایه بخش دولتی در امور سرمایه‌گذاری خطرپذیر در قالب صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی تخصیص دهد. موضوع فعالیت این صندوق‌ها حمایت از کسب‌وکارهای نوپا در حوزه سنجش از دور، کاربردهای فضایی نوین و فناوری اطلاعات و ارتباطات است.

- در راستای ایجاد و توسعه اپراتورهای فضایی پیشنهاد می‌شود موضوع بند «ج» تبصره «۱۸» ماده واحده به صورت زیر اصلاح شود:

«به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود از طریق سازمان فناوری اطلاعات ایران و سازمان فضایی ایران نسبت به مشارکت خصوصی - عمومی داخلی و خارجی به منظور انجام طرح

(پروژه)های دولت الکترونیک، توسعه خدمات الکترونیکی و ایجاد اپراتورهای فضایی اقدام نماید. منابع مورد نیاز جهت سرمایه‌گذاری بخش دولتی از محل اعتبارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و منابع داخلی شرکت‌های تابعه با تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور تأمین می‌شود».

- با توجه به انتزاع مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور با رعایت مفاد مصوبه شماره ۱۹۰۱/۵۱۸۷ مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۱ شورای عالی اداری، از شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و وابسته شدن به سازمان هواپیمایی کشوری تمامی ردیف‌های این دستگاه به سازمان هواپیمایی کشوری منتقل شده است. این درحالی است که ردیف‌های برنامه‌ای مرتبط با حوزه‌های نظارت بر ایمنی و خدمات پروازی و فرودگاهی به‌رغم فرسودگی بخش قابل توجهی از ناوگان هوایی کشور کاهش یافته است.

- اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای سازمان هواپیمایی کشوری شامل اعتبارات سرمایه‌ای به مبلغ ۱۰،۰۰۰ میلیون ریال و اعتبارات اختصاصی به مبلغ ۴۹۰،۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که مجموع آنها در ردیف دستگاهی این سازمان قرار گرفته است. شایان ذکر است با توجه به جدول ۷ ماده‌واحد لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ اعتبارات تملک دارایی اختصاصی این سازمان به‌طور شفاف در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ عنوان نشده است.

- شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری ایران درحالی ردیف‌های اعتباری احداث، تکمیل، مشارکت و بهسازی فرودگاه‌های محروم را دریافت کرده است که درحال حاضر عمده فرودگاه‌های کشور زیان‌ده می‌باشند. اگرچه دستگاه مذکور در حدود یک درصد از اعتبارات حوزه هوایی در لایحه بودجه سال جاری را به خود اختصاص داده است اما به‌نظر می‌رسد توسعه فرودگاه‌های غیر سودآور سیاست مناسبی درخصوص توسعه فرودگاه‌های کشور نیست و بهتر است ردیف برنامه‌ای یادشده صرف افزایش کیفیت خدمات فرودگاهی براساس ممیزی‌های اتحادیه بین‌المللی فرودگاه‌ها (ACI) گردد.

- در بررسی غیراعتباری لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ به‌نظر می‌رسد احکام مرتبط با بند «پ» از ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه درباره سیاستگذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلی با اولویت بخش خصوصی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تأمین و خرید آنها از خارج کشور صورت می‌پذیرد در لایحه بودجه سال جاری رعایت نشده است.

- همچنین مشاهده می‌شود که احکام مرتبط با دستیابی به فناوری اعزام انسان به فضا (با مشارکت جهان اسلام و همکاری‌های بین‌المللی) از سند جامع توسعه علمی کشور نیز در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ملاحظه نشده است. به‌نظر می‌رسد این امر عمدتاً به‌دلیل مغایرت مأموریت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با فناوری‌های فضایی و تمرکز بر حوزه ارائه خدمات فضایی می‌باشد. شایان ذکر است که این حکم قبلاً در ردیف اعتبارات متفرقه در قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ لحاظ شده بود.

پیوست

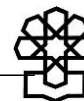
۱. اعتبارات برنامه‌های حوزه فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

در جدول ۱۱ اعتبارات برنامه‌های مرتبط با حوزه فضایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مقایسه شده است.

جدول ۱۱. اعتبارات برنامه‌های دستگاه‌های حوزه فضایی در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

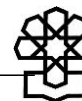
(میلیون ریال)

شماره برنامه	شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	قانون سال ۱۳۹۶			لایحه سال ۱۳۹۷		
		هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع ۱۳۹۶	هزینه‌ای	تملك دارایی	جمع ۱۳۹۷
۱-۱۴۹۰۰۰	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (بخش فضایی)	۲۸.۹۲۶	۰	۲۸.۹۲۶	۲۴۳.۷۸۵	۰	۲۴۳.۷۸۵
۱۳۰۲۰۱۰۰۰	برنامه توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (۱۳۹۷)	۰	۰	۰	۲۴۳.۷۸۵	۰	۲۴۳.۷۸۵
۱۳۰۲۰۱۰۰۰۲	راهبری اکتساب و توسعه فناوری‌های فضایی (۱۳۹۷)	۰	۰	۰	۲۴۳.۷۸۵	۰	۲۴۳.۷۸۵
۱۳۰۲۰۱۰۰۰۰	برنامه توسعه زیرساخت‌های ارتباطی	۲۸.۹۲۶	۰	۲۸.۹۲۶			
۱۳۰۲۰۱۰۰۰۳	راهبری استفاده از ماهواره‌های سنجشی و مخابراتی	۱۴.۴۶۳	۰	۱۴.۴۶۳			
۱۳۰۲۰۱۰۰۰۴	راهبری تدوین برنامه تأمین ماهواره ملی و ساخت ماهواره‌های بومی	۱۴.۴۶۳	۰	۱۴.۴۶۳			
۲-۱۴۹۰۰۰	پژوهشگاه فضایی ایران	۱.۱۴۸.۵۶۰	۱۱۰.۰۰۰	۱.۲۵۸.۵۶۰	۱.۱۵۹.۰۵۹	۷۰.۰۰۰	۱.۲۲۹.۰۵۹
۱۳۰۲۰۱۰۰۰۰	برنامه توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (۱۳۹۷)	۷۳۵.۵۱۸	۰	۷۳۵.۵۱۸	۷۱۶.۸۷۵	۰	۷۱۶.۸۷۵
۱۳۲۰۱۰۰۰۸	توسعه آزمایشگاه‌های فضایی	۷۱.۸۱۴	۰	۷۱.۸۱۴	۶۰.۲۹۸	۰	۶۰.۲۹۸
۱۳۲۰۱۰۰۰۹	توسعه فناوری حمل‌ونقل فضایی (۱۳۹۷)	۰	۰	۰	۲۲۷.۷۹۲	۰	۲۲۷.۷۹۲
۱۳۲۰۱۰۰۰۱۰	توسعه فناوری‌های مخابرات فضایی (۱۳۹۷)	۰	۰	۰	۴۰.۱۹۹	۰	۴۰.۱۹۹
۱۳۲۰۱۰۰۰۱۱	توسعه فناوری حسگرها و ذخیره‌سازی انرژی فضایی	۳۲.۲۳۸	۰	۳۲.۲۳۸	۶۶.۹۹۸	۰	۶۶.۹۹۸
۱۳۲۰۱۰۰۰۱۲	توسعه فناوری مکانیزم‌ها و عملگرهای فضایی	۳۱.۳۴۸	۰	۳۱.۳۴۸	۵۳.۵۹۸	۰	۵۳.۵۹۸
۱۳۲۰۱۰۰۰۱۳	توسعه فناوری‌های مولدهای انرژی و سازه‌های فضایی	۳۰.۱۶۰	۰	۳۰.۱۶۰	۷۳.۶۹۷	۰	۷۳.۶۹۷
۱۳۲۰۱۰۰۰۱۴	توسعه و بومی‌سازی ماهواره‌های سنجشی	۱۳۸.۰۸۳	۰	۱۳۸.۰۸۳	۹۳.۷۹۷	۰	۹۳.۷۹۷

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای		
		۰	۱۰۰.۴۹۶	۱۷۳.۵۳۸	۰	۱۷۳.۵۳۸	توسعه و بومی‌سازی ماهواره‌های مخابراتی	۱۳۰۲۰۱۰۰۱۵
در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حذف شده است.				۳۴.۴۴۱	۰	۳۴.۴۴۱	انجام پروژه‌ها و طرح‌های فناورانه فضایی	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۱
				۱۳.۵۴۳	۰	۱۳.۵۴۳	انجام کنترل و تضمین کیفیت پروژه‌های فضایی	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۲
				۱۰۳.۷۵۰	۰	۱۰۳.۷۵۰	توسعه سامانه‌های بلوک انتقال مداری	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۴
				۱۱.۸۳۴	۰	۱۱.۸۳۴	توسعه سامانه‌های کاربردی فضایی	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۵
				۶۹.۴۸۶	۰	۶۹.۴۸۶	توسعه فناوری‌های مورد نیاز سامانه‌های انتقال مداری و پیش‌رانش فضایی	۱۳۰۲۰۰۶۰۰۶
				۲۵.۲۸۳	۰	۲۵.۲۸۳	توسعه فناوری‌های مورد نیاز سامانه‌های ماهواره‌ای	۱۳۰۲۰۰۶۰۱۰
-۳۶	۷۰.۰۰۰	۷۰.۰۰۰	۰	۱۱۰.۰۰۰	۱۱۰.۰۰۰	۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰
		۳۰.۰۰۰	۰		۴۰.۰۰۰	۰	تأمین فضاها و پژوهشی	۱۳۲۰۱۸۰۰۵ ۱۰۵۲۱۰۶۲
		۴۰.۰۰۰	۰		۷۰.۰۰۰	۰	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۸ ۱۰۵۰۲۰۴۱
۷	۴۴۲.۱۸۴	۰	۴۴۲.۱۸۴	۴۱۳.۰۴۲	۰	۴۱۳.۰۴۲	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۳۱۰۰۰۴۰۰۰
		۰	۴۲۸.۷۸۴	۴۱۳.۰۴۲	۰	۴۱۳.۰۴۲	انجام طرح‌ها و پروژه‌های کاربردی	۱۳۱۰۰۰۴۰۳۷
		۰	۱۳.۴۰۰	۰	۰	۰	پژوهش برای ایجاد و توسعه پارک فضایی (۱۳۹۷)	۱۳۱۰۰۰۴۰۸۸
-۲۴	۳۸۸.۳۵۰	۲۲۲.۲۵۰	۱۶۶.۱۰۰	۵۰۸.۰۸۰	۳۲۹.۰۰۰	۱۷۹.۰۸۰	سازمان فضایی ایران	۶-۱۴۹۰۰۰
-	۱۶۶.۱۰۰	۰	۱۶۶.۱۰۰	۱۴۰.۰۰۰	۰	۱۴۰.۰۰۰	برنامه توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (۱۳۹۷) (ادغام: هزینه فعالیت‌های فضایی در جدول متفرقه)	۱۳۰۲۰۲۱۰۰۰
		۰	۴۹.۶۷۹	۰	۰	۰	تأمین ماهواره سنجشی	۱۳۰۲۰۲۱۰۰۱
		۰	۴۵.۹۷۵	۰	۰	۰	تأمین ماهواره مخابراتی	۱۳۰۲۰۲۱۰۰۲
		۰	۱۵.۱۷۵	۰	۰	۰	توسعه و تأمین بسترهای ارائه خدمات فضایی	۱۳۰۲۰۲۱۰۰۳
		۰	۲۷.۷۸۱	۰	۰	۰	توسعه و تأمین ایستگاه‌های زمینی	۱۳۰۲۰۲۱۰۰۴
		۰	۲۷.۴۹۰	۰	۰	۰	برنامه‌ریزی، راهبری و نظارت بر توسعه کاربردهای فضایی	۱۳۰۲۰۲۱۰۰۵
-	۲۳.۰۰۰	۲۳.۰۰۰	۰	۶۴.۵۴۰	۴۵.۰۰۰	۱۹.۵۴۰	برنامه توسعه فناوری‌ها و فعالیت‌های فضایی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۰
		۲۳.۰۰۰	۰		۴۵.۰۰۰	۰	توسعه فناوری و ساخت ماهواره‌های تحقیقاتی عملیاتی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۱

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای		
								۴۰۸۲۱۰۰۲
					۰	۵۰۲۰۰	انجام فعالیت‌های توسعه آزمایشگاه‌های فضایی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۱
					۰	۲۰۸۴۰	انجام فعالیت‌های توسعه ایستگاه‌های زمینی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۲
					۰	۲۰۰۰۰	توسعه علوم و اکتشافات فضایی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۳
					۰	۳۰۵۰۰	توسعه فناوری ماهواره‌های بومی‌سنجشی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۴
					۰	۶۰۰۰۰	توسعه فناوری ماهواره‌های بومی مخابراتی	۱۳۰۲۰۱۱۰۰۵
				۲۷۴۰۵۴۰	۲۵۵۰۰۰۰	۱۹۰۵۴۰	برنامه توسعه کاربردهای فضایی و حفظ نقاطمداری	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۰
	۱۷۹۰۲۵۰	۱۷۹۰۲۵۰	۰					۱۳۰۲۰۱۲۰۰۱
		۱۵۰۰۰۰	۰		۳۰۰۰۰۰	۰	توسعه کاربردهای اطلاعات و خدمات ماهواره‌ای	۴۰۸۲۱۰۰۱
		۱۶۴۰۲۵۰	۰		۲۲۵۰۰۰۰	۰	توسعه فناوری و کاربردهای فضایی (ردیف متفرقه)	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۰
					۰	۱۰۵۰۰	ارائه سرویس‌های با ارزش‌افزوده فضایی	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۱
					۰	۳۰۰۰۰	برنامه‌ریزی جهت حفظ و بهره‌برداری از موقعیت‌های مداری	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۲
					۰	۴۰۵۰۰	برنامه‌ریزی فنی تأمین ماهواره ملی سنجشی	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۳
					۰	۳۰۵۴۰	برنامه‌ریزی فنی حقوقی تأمین ماهواره ملی مخابراتی	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۴
					۰	۴۰۰۰۰	فروش پهنای باند ماهواره‌های مخابراتی عملیاتی	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۵
					۰	۳۰۰۰۰	فروش تصاویر ماهواره‌های سنجشی عملیاتی	۱۳۰۲۰۱۲۰۰۶
	۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۰	۲۹۰۰۰۰	۲۹۰۰۰۰	۰	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیزات و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۰
		۱۰۰۰۰۰	۰		۹۰۰۰۰	۰	تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات و تعمیرات اساسی	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۲
		۱۰۰۰۰۰	۰		۲۰۰۰۰۰	۰	تأمین ساختمان سازمان فضایی ایران	۱۳۰۲۰۱۸۰۰۴
								۴۰۸۱۷۰۰۵
								۴۰۸۱۷۰۰۲
۳۲۹	۲۲۰۳۰۰	۲۰۰۳۰۰	۲۰۰۰۰۰	۵۰۲۰۰	۳۰۰۰۰	۲۰۲۰۰	معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور (فضایی)	۱۰۱۰۵۲
۳۲۹	۲۲۰۳۰۰	۲۰۰۳۰۰	۲۰۰۰۰۰	۵۰۲۰۰	۳۰۰۰۰	۲۰۲۰۰	مرکز ملی فضایی	۹-۱۰۱۰۵۲
۳۲۹	۲۲۰۳۰۰	۲۰۰۳۰۰	۲۰۰۰۰۰	۵۰۲۰۰	۳۰۰۰۰	۲۰۲۰۰	برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین	۱۸۰۵۰۱۶۰۰۰

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای		
		۲,۳۰۰	۰		۳,۰۰۰	۰	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۸۰۵۰۱۶۰۰۸
		۰	۲۰,۰۰۰		۰	۲,۲۰۰	کمک به انجام پژوهش‌های فضای	۱۸۰۵۰۱۶۰۲۲
-۲۸	۲۰۸,۲۰۰	۴۷,۵۰۰	۱۶۰,۷۰۰	۲۸۷,۲۸۸	۸۶,۷۵۸	۲۰۰,۵۳۰	پژوهشگاه هوافضا	۱-۱۱۳۵۰۶
-۶۴	۳,۴۱۵	۰	۳,۴۱۵	۹,۴۳۵	۰	۹,۴۳۵	برنامه مدیریت و راهبری علم و فناوری	۱۸۰۴۰۱۱۰۰۰
		۰	۳,۴۱۵		۰	۹,۴۳۵	حمایت از پایان‌نامه‌ها و مقالات	۱۸۰۴۰۱۴۰۱۲
-۵۹	۸,۵۳۸	۰	۸,۵۳۸	۲۱,۰۰۹	۰	۲۱,۰۰۹	برنامه تجاری‌سازی یافته‌های پژوهشی	۱۸۰۵۰۰۵۰۰۰
		۰	۸,۵۳۸		۰	۲۱,۰۰۹	بازاریابی و تجاری‌سازی	۱۸۰۵۰۰۵۰۰۷
-۲۴	۱۹۶,۲۴۷	۴۷,۵۰۰	۱۴۸,۷۴۷	۲۵۶,۸۴۴	۸۶,۷۵۸	۱۷۰,۰۸۶	برنامه توسعه علوم مهندسی و فناوری	۱۸۰۵۰۱۰۰۰۰
		۰	۵,۷۰۸		۰	۹,۷۸۴	ارائه خدمات تخصصی	۱۸۰۵۰۱۰۰۰۱
		۰	۱۳۲,۷۷۲		۰	۱۵۰,۲۰۴	انجام پژوهش‌های هوافضا	۱۸۰۵۰۱۰۰۱۶
		۰	۶,۸۴۵		۰	۷,۳۲۶	تربیت نیروی پژوهشگر دکترا	۱۸۰۵۰۱۰۰۲۲
		۰	۳,۴۲۲		۰	۲,۷۷۲	تربیت نیروی پژوهشگر کارشناسی ارشد	۱۸۰۵۰۱۰۰۲۳
		۴۰,۰۰۰	۰		۶۱,۷۵۸	۰	تأمین فضاهای پژوهشی	۱۸۰۵۰۱۰۰۲۶ ۱۰۵۰۲۱۰۶۲
		۷,۵۰۰	۰		۲۵,۰۰۰	۰	تعمیرات اساسی خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۸۰۵۰۱۰۰۲۷ ۱۰۵۰۲۰۴۱
۰.۱۷	۲,۰۹۱,۶۹۴	۳۴۲,۰۵۰	۱,۷۴۹,۶۴۴	۲,۰۸۸,۰۵۴	۵۲۸,۷۵۸	۱,۵۵۹,۲۹۶	جمع کل	

مأخذ: پیوست‌های ۱ و ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

با توجه به جدول ۱۱ در خصوص اعتبارات برنامه‌های دستگاه‌های بخش فضایی، موارد ذیل قابل توجه است:

- ردیف برنامه «توسعه زیرساخت‌های ارتباطی» موجود در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ ذیل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات حذف و برنامه «توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات» در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ اضافه شده است.

- ردیف برنامه «توسعه فناوری‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات» موجود در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ ذیل پژوهشگاه فضایی ایران، با ردیف فعالیت‌های متفاوت، جایگزین برنامه «توسعه فناوری و کاربردهای فضایی» در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ شده است.

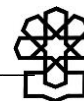
- ردیف برنامه «توسعه کاربردها و خدمات بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات» ذیل سازمان فضایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ اضافه شده است. لازم به توضیح است که ردیف متفرقه «هزینه فعالیت‌های فضایی» نیز در این برنامه ادغام شده است.

- ردیف‌های هزینه‌ای برنامه‌های «توسعه فناوری‌ها و فعالیت‌های فضایی» و «توسعه کاربردهای فضایی و حفظ نقاطمداری» ذیل سازمان فضایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حذف شده است.

- مجموع اعتبارات برنامه‌های فضایی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حدود ۲۴۴ میلیارد ریال می‌باشد که این رقم نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۶ حدود ۷۴۳ درصد افزایش داشته است.

۲. اعتبارات برنامه‌های حوزه هوایی و هوانوردی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

در جدول ۱۲، اعتبارات برنامه‌ای مرتبط با حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مقایسه شده است.

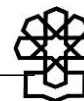

جدول ۱۲. اعتبارات برنامه‌های دستگاه‌های حوزه هوایی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶

(میلیون ریال)

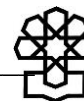
درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای			
۵۳	۱,۰۸۴,۷۱۶	۵۰۰,۰۰۰	۵۸۴,۷۱۶	۷۱۰,۰۰۳	۳	۷۱۰,۰۰۰	سازمان هواپیمایی کشوری	۸	۱۵۳۰۰۰
-۳۴	۲۳۷,۱۰۵	۰	۲۳۷,۱۰۵	۳۵۷,۹۶۵	۰	۳۵۷,۹۶۵	برنامه ایمنی حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۰	
		۰	۱۷,۱۶۳	۰	۰	۲۶,۰۰۵	نظارت بر انجام بررسی سوانح و حوادث	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۱	
		۰	۴۲,۳۲۰	۰	۰	۵۶,۵۴۵	نظارت بر تأسیسات زمینی حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۲	
		۰	۱۷,۱۶۳	۰	۰	۲۶,۰۰۵	نظارت بر سیستم مدیریت ایمنی شرکت‌ها و مؤسسات هوانوردی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۳	
		۰	۲۷,۴۵۸	۰	۰	۳۸,۸۰۲	نظارت بر عملکرد طراحی و یا ساخت قطعات وسایل پرنده و یا ساخت وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۴	
		۰	۲۸,۱۷۷	۰	۰	۴۲,۶۹۳	نظارت بر عوامل پرواز امنیتی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۵	
		۰	۴۶,۶۳۳	۰	۰	۶۴,۵۹۵	نظارت بر عوامل پرواز فنی	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۵	
		۰	۵۸,۱۹۱	۰	۰	۱۰۳,۳۲۰	نظارت بر قابلیت پرواز وسایل پرنده	۱۳۰۳۰۰۶۰۰۷	
-۳۲	۱۷۱,۳۴۳	۰	۱۷۱,۳۴۳	۲۵۲,۰۳۵	۰	۲۵۲,۰۳۵	برنامه برنامه‌ریزی حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۰	
		۰	۱۸,۹۸۶	۰	۰	۲۷,۲۵۲	تدوین مقررات ملی صنعت حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۱	
		۰	۱۳۵,۷۳۵	۰	۰	۲۰۱,۱۱۳	سیاستگذاری و برنامه‌ریزی صنعت حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۲	
		۰	۱۴,۳۱۲	۰	۰	۲۰,۱۷۰	ممیزی برنامه‌های صنعت حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۳	
		۰	۲,۳۱۰	۰	۰	۳,۵۰۰	مطالعه کاربردی حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۸۰۰۵	
-۴۸	۵۱,۵۵۲	۰	۵۱,۵۵۲	۱۰۰,۰۰۰	۰	۱۰۰,۰۰۰	برنامه توسعه هوانوردی و ترانزیت	۱۳۰۳۰۱۰۰۰۰	
		۰	۳۰,۳۰۷	۰	۰	۴,۲۸۹	پیگیری تفاهمنامه‌های گسترش ترانزیت هوایی	۱۳۰۳۰۱۰۰۰۱	
		۰	۲,۸۳۱	۰	۰	۲۹,۵۰۰	گسترش ترانزیت هوایی	۱۳۰۳۰۱۰۰۰۲	

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای			
		۰	۱۵،۴۹۴		۰	۲۱،۹۶۱	نظارت بر عملکرد خدمات ارائه شده توسط فرودگاه‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات هوانوردی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	
		۰	۲،۹۲۰		۰	۴۴،۲۵۰	نظارت بر عملیات هوانوردی	۱۳۰۳۰۱۰۰۰۴	
۱۱	۲۸،۴۰۶	۰	۲۸،۴۰۶	۲۵،۶۵۸	۰	۲۵،۶۵۸	برنامه ارائه خدمات رفاهی به دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۰	
		۰	۲،۷۱۰		۰	۱،۶۰۰	ارائه خدمات خوابگاهی به دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۲	
		۰	۹۰۰		۰	۲،۰۷۰	ارائه خدمات فرهنگی و فوق برنامه و ورزشی	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۵	
		۰	۶۲۲		۰	۲۳۰	ارائه خدمات مشاوره و درمانی و بهداشتی	۱۸۰۳۰۰۸۰۰۷	
		۰	۲۳،۳۰۲		۰	۲۱،۰۰۰	تأمین غذای دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۸۰۱۴	
		۰	۶۰۲		۰	۴۸۰	حمایت از بیمه دانشجویان	۱۸۰۳۰۰۸۰۱۹	
		۰	۱۳۰		۰	۴۸	حمایت از بیمه کارآموزی	۱۸۰۳۰۰۸۰۲۰	
		۰	۱۴۰		۰	۲۳۰	کمک به ایاب و ذهاب دانشجو	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۰	
۵	۸۲،۵۴۹	۰	۸۲،۵۴۹	۷۸،۷۷۱	۰	۷۸،۷۷۱	برنامه کارشناسی پیوسته و ناپیوسته	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۰	
		۰	۴،۸۰۰		۰	۱،۰۰۰	اجرای دوره‌های مجازی تخصصی و آزاد	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۱	
		۰	۲،۵۲۵		۰	۸،۸۵۴	ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی و کمک آموزشی	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۲	
		۰	۱۲،۱۴۴		۰	۱۷،۱۵۲	تربیت کارشناس الکترونیک هواپیما	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۳	
		۰	۲۱،۲۱۰		۰	۱۷،۲۰۷	تربیت کارشناس تعمیر و نگهداری هواپیما	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۴	
		۰	۱۷،۷۶۳		۰	۱۷،۳۲۸	تربیت کارشناس محاربات هواپیمایی	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۵	
		۰	۲۴،۱۰۷		۰	۱۷،۲۳۰	تربیت کارشناس مراقبت پرواز	۱۸۰۳۰۲۶۰۰۶	
۳۹	۳،۵۲۰	۰	۳،۵۲۰	۲،۵۳۲	۰	۲،۵۳۲	برنامه گسترش همکاری‌های علمی و بین‌المللی	۱۸۰۴۰۱۵۰۰۰	
		۰	۱،۴۲۸		۰	۴۹۲	اخذ مشاوره‌های فنی از سازمان هواپیمایی جهانی (ایکایو)	۱۸۰۴۰۱۵۰۰۱	

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای			
		۰	۱،۵۸۱		۰	۷۲۰	اخذ مشاوره و خدمات آموزشی از سازمان هواپیمایی اروپا (یاسا)	۱۸۰۴۰۱۵۰۰۲	
		۰	۲۵۷		۰	۴۸۰	برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت بین‌المللی	۱۸۰۴۰۱۵۰۰۳	
		۰	۲۵۴		۰	۸۴۰	مأموریت‌های آموزشی - پژوهشی بین‌المللی	۱۸۰۴۰۱۵۰۰۴	
-۳۹	۱۰،۲۴۱	۰	۱۰،۲۴۱	۱۶،۷۳۹	۰	۱۶،۷۳۹	برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۰	
		۰	۴۱۹		۰	۲۴۰	اشتراک پایگاه‌های اطلاعاتی	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۲	
		۰	۴۱۹		۰	۲،۴۰۰	انجام تحقیقات در زمینه فناوری‌های هوانوردی	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۵	
		۰	۳۰۹		۰	۶۰۰	برگزاری همایش‌های علمی پژوهشی و بین‌المللی	۱۸۰۵۰۰۳۰۰۸	
		۰	۲۵۵		۰	۲،۰۲۱	تألیف، چاپ و تأمین کتاب و نشریات تخصصی	۱۸۰۵۰۰۳۰۱۳	
		۰	۳۶۴		۰	۱۵۸	تأمین پهنای باند اینترنت	۱۸۰۵۰۰۳۰۱۵	
		۰	۵۴۳		۰	۸۴۰	توانمندسازی پژوهشی اعضای هیئت علمی (اعزام به فرصت‌های مطالعاتی)	۱۸۰۵۰۰۳۰۲۰	
		۰	۲۳۳		۰	۶۰	حمایت از ارائه مقاله‌های معتبر علمی	۱۸۰۵۰۰۳۰۲۱	
		۰	۳۳۹		۰	۴۸۰	حمایت از پایان‌نامه‌ها	۱۸۰۵۰۰۳۰۲۲	
		۰	۲۴۰		۰	۶۰	شرکت در همایش‌های علمی پژوهشی و بین‌المللی	۱۸۰۵۰۰۳۰۲۶	
		۰	۷۸۰		۰	۱،۸۰۰	عملیاتی نمودن پژوهش در حوزه تعمیر و نگهداری هواپیما	۱۸۰۵۰۰۳۰۳۱	
		۰	۷۷۰		۰	۲،۷۰۰	عملیاتی نمودن پژوهش در حوزه مراقبت پرواز	۱۸۰۵۰۰۳۰۳۲	
		۰	۷۶۴		۰	۱،۹۰۰	عملیاتی نمودن پژوهش در حوزه الکترونیک هواپیمایی	۱۸۰۵۰۰۳۰۳۳	
		۰	۸۹۸		۰	۱،۰۸۰	عملیاتی نمودن پژوهش در حوزه مخابرات هواپیمایی	۱۸۰۵۰۰۳۰۳۴	
		۰	۳،۹۰۸		۰	۲،۴۰۰	همکاری با مراکز علمی و پژوهشی	۱۸۰۵۰۰۳۰۳۸	
۳۳۳،۲۳۳	۱۰،۰۰۰	۱۰،۰۰۰	۰	۳	۳	۰	برنامه توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای			
		۱	۰		۱	۰	تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۲ ۴۰۷۱۲۰۰۱	
		۱	۰		۱	۰	خرید هواپیمای آزمایش استاندارد پرواز	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۶ ۴۰۷۱۲۰۰۲	
		۱	۰		۱	۰	کمک‌های فنی و اعتباری حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۷ ۴۰۷۰۳۰۰۸	
		۹,۹۹۷	۰		۱۵,۰۰۰	۰	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۴ ۳۰۱۴۶۲۹۰	
-۱۱	۹۵,۷۰۰	۰	۹۵,۷۰۰	۱۰۷,۲۶۲	۱۷,۷۰۰	۸۹,۵۶۲	وزارت راه و شهرسازی (حوزه هوایی)	۱	۱۵۳۰۰۰
۷	۹۵,۷۰۰	۰	۹۵,۷۰۰	۸۹,۵۶۲	۰	۸۹,۵۶۲	برنامه راهبردی توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۳۰۰۰	
		۰	۱۲,۵۰۰		۰	۱۰,۷۴۷	تهیه و تدوین سیاست‌ها، ضوابط، قوانین، معیارهای ایمنی و استانداردهای حوزه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۳۰۰۱	
		۰	۶۹,۹۰۰		۰	۶۷,۱۷۲	جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی در بخش حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۳۰۰۲	
		۰	۱۳,۳۰۰		۰	۱۱,۶۴۳	نظارت بر اجرای طرح‌های توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۰۳۰۰۳	
۲۴	۲۲,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۰	۱۷,۷۰۰	۱۷,۷۰۰	۰	شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (۱۳۹۷)		
۲۴	۲۲,۰۰۰	۲۲,۰۰۰	۰	۱۷,۷۰۰	۱۷,۷۰۰	۰	برنامه توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	
		۱,۰۰۰	۰		۵,۵۰۰	۰	تعمیر و تجهیز فرودگاه بین‌المللی شیراز	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۳ ۴۰۷۰۳۳۵۶	
		۱۰,۰۰۰	۰		۹,۴۰۰	۰	توسعه فرودگاه رامسر	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۵	

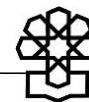

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای			
								۴۰۷۰۳۳۵۳	
		۱،۰۰۰	۰		۱،۲۰۰	۰	مشارکت در احداث فرودگاه ولیعصر	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۸ ۴۰۷۰۳۳۵۵	
		۱۰،۰۰۰	۰		۱،۶۰۰	۰	احداث فرودگاه سقز	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۱ ۴۰۷۰۳۳۵۸	
-۲۰	۱۴۷،۸۴۱	۰	۱۴۷،۸۴۱	۱۸۴،۱۸۶	۰	۱۸۴،۱۸۶	سپاه حفاظت	۲	۱۱۱۳۰۰
-۲۰	۱۴۷،۸۴۱	۰	۱۴۷،۸۴۱	۱۸۴،۱۸۶	۰	۱۸۴،۱۸۶	برنامه حفاظت از فرودگاه‌های کشور	۱۳۰۳۰۱۴۰۰۰	
		۰	۵۴،۱۵۸		۰	۶۷،۴۷۲	تأمین امنیت پروازها از طریق استقرار گارد امنیت در پروازهای غیرنظامی		
		۰	۹۳،۶۸۳		۰	۱۱۶،۷۱۴	تأمین امنیت پروازها از طریق بازرسی مسافری و بار همراه آنان		
				۱۴۰،۰۰۰	۱۵،۰۰۰	۱۲۵،۰۰۰	مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور	۹	۱۵۳۰۰۰
				۱،۳۰۰	۰	۱،۳۰۰	برنامه آموزش کاردانی	۱۸۰۳۰۴۰۰۰	
					۰	۳۰۰	تربیت کاردان الکترونیک هواپیما	۱۸۰۳۰۰۴۰۱۰	
					۰	۳۷۰	تربیت کاردان تعمیر و نگهداری هواپیما	۱۸۰۳۰۰۴۰۱۱	
					۰	۲۶۰	تربیت کاردان مخابرات هواپیمایی	۱۸۰۳۰۰۴۰۱۲	
					۰	۳۷۰	تربیت کاردان مراقبت پرواز	۱۸۰۳۰۰۴۰۱۳	
-۴۸	۱۵،۶۰۰	۱۵،۶۰۰	۰	۳۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰	۰	شرکت سهامی صنایع هواپیماسازی ایران - هسا- از جمله زیرساخت تولید هواپیمای تجاری	۹	۱۱۱۱۰۰
	۱۵،۶۰۰	۱۵،۶۰۰	۰	۳۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰	۰	برنامه راهبری امور دفاعی	۱۱۰۱۰۱۹۰۰۰	
		۱۵،۶۰۰	۰		۳۰،۰۰۰	۰	زیرساخت و توسعه بال و بدنه هواپیما	۱۱۰۱۰۱۹۰۱۴	

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حذف شده است.

درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره برنامه	شماره دستگاه اجرایی
	جمع ۱۳۹۷	تملك دارایی	هزینه‌ای	جمع ۱۳۹۶	تملك دارایی	هزینه‌ای			
								۴۰۳۰۲۳۲۳	
-۴۸	۱۵,۶۰۰	۱۵,۶۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۰	سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح	۱۰	۱۱۱۱۰۰
	۱۵,۶۰۰	۱۵,۶۰۰	۰	۳۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۰	برنامه راهبردی امور دفاعی	۱۱۰۱۰۱۹۰۰۰	
		۱۵,۶۰۰	۰		۳۰,۰۰۰	۰	زیرساخت و توسعه موتورهای هوایی (بالگرد و هواپیما)	۱۱۰۱۰۱۹۰۱۶ ۴۰۳۰۲۳۲۲	
۰	۱۰۷,۴۴۴	۰	۱۰۷,۴۴۴	۱۰۷,۴۴۴	۰	۱۰۷,۴۴۴	سازمان نقشه‌برداری کشور- نگهداری و تعمیر هواپیما و کشتی	۱۱	۱۰۲۵۰۰
	۱۰۷,۴۴۴	۰	۱۰۷,۴۴۴	۱۰۷,۴۴۴	۰	۱۰۷,۴۴۴	برنامه ارائه خدمات نقشه‌برداری و اطلاعات مکانی (هوایی)	۱۰۰۲۰۰۶۰۰۰	
		۰	۱۰۷,۴۴۴			۱۰۷,۴۴۴	تعمیر و نگهداری هواپیماها	۱۰۰۲۰۰۶۰۰۵	
-۶۲	۶۲,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۰	۱۶۴,۷۰۰	۱۶۴,۷۰۰	۰	شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) ۱	۱۶	۱۵۳۰۰۰
	۶۲,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۰	۱۶۴,۷۰۰	۱۶۴,۷۰۰	۰	برنامه توسعه حمل‌ونقل هوایی	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰	
		۶۲,۰۰۰	۰		۱۶۴,۷۰۰	۰	مشارکت و تکمیل فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)	۱۳۰۳۰۱۷۰۰۰ ۴۰۷۰۳۰۱۴	
۵	۱,۵۵۰,۹۰۱	۶۱۵,۲۰۰	۹۳۵,۷۰۱	۱,۴۷۳,۵۹۵	۲۵۷,۴۰۳	۱,۲۱۶,۱۹۲	جمع کل		

مأخذ: پیوست‌های ۱ و ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶.

با توجه به جدول ۱۲ در خصوص اعتبارات برنامه‌ای دستگاه‌های بخش هوایی و هوانوردی در موارد ذیل قابل توجه است:

- با توجه به انتزاع مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور با رعایت مفاد مصوبه شماره ۱۹۰/۱/۵۱۸۷ مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۱ شورای عالی اداری، از شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و وابسته شدن به سازمان هواپیمایی کشوری تمامی ردیف‌های این دستگاه به سازمان هواپیمایی کشوری منتقل شده است و ردیف برنامه‌ای «آموزش کاردانی» حذف شده است.

- شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برای نخستین بار ردیف بودجه‌ای دریافت کرده است و بخشی از ردیف برنامه‌ای «توسعه حمل‌ونقل هوایی» در حوزه احداث، مشارکت و توسعه برخی فرودگاه‌های کشور ذیل این دستگاه قرار گرفته است.

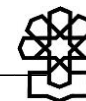
۳. درآمدهای پیش‌بینی شده از فعالیت‌های بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷

در جدول ۱۳ سرجمع درآمد دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶ مقایسه شده است.

جدول ۱۳. درآمدهای دستگاه‌های مرتبط با بخش هوافضا در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون بودجه سال ۱۳۹۶

(میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	قانون سال ۱۳۹۶			لایحه سال ۱۳۹۷			درصد رشد
		عمومی	اختصاصی	جمع ۱۳۹۶	عمومی	اختصاصی	جمع ۱۳۹۷	
۱۱۳۵۸۶	پژوهشگاه فضایی ایران	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱,۰۰۰,۰۰۰		
۱۴۹۲۰۰	سازمان فضایی ایران	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۰	۰	
۱۴۰۲۰۷	درآمد حاصل از فروش و عرضه فعالیت‌های فضایی، همچنین اعطای مجوزهای فضایی	۱۵۰,۰۰۰	۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۰		
۲۹۵۶۹۰	سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۰	۶,۱۵۳	۶,۱۵۳	۰	۶,۲۰۰	۱	
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۶,۱۵۳	۰	۶,۱۵۳	۶,۲۰۰	۰		
۱۱۳۵۰۶	پژوهشگاه هوافضا	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰	-۵۰	
۱۴۰۱۰۷	درآمد حاصل از خدمات پژوهشی و تحقیقاتی	۰	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰	۵۰,۰۰۰		
مجموع درآمدهای حوزه فضایی								
۲۵۴۵۰۰	شرکت سهامی صنایع هواپیمایی ایران (صها)	۴,۱۵۱	۰	۴,۱۵۱	۴,۲۷۰	۰	۳	
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۴,۱۵۱	۰	۴,۱۵۱	۴,۲۷۰	۰		
۲۵۵۱۰۰	شرکت سهامی صنایع هواپیماسازی ایران (هسا) - از جمله زیرساخت تولید هواپیمای تجاری	۵,۹۱۸	۰	۵,۹۱۸	۵,۹۳۲	۰	۰	
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۵,۹۱۸	۰	۵,۹۱۸	۵,۹۳۲	۰		
۲۹۵۳۱۰	سازمان صنایع هوایی نیروهای مسلح	۱,۰۹۰	۰	۱,۰۹۰	۱,۱۲۲	۰	۳	
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱,۰۹۰	۰	۱,۰۹۰	۱,۱۲۲	۰		
۱۴۸۵۰۰	سازمان هواپیمایی کشوری	۰	۷۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۰	۹۶۸,۰۰۰	۳۵	
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۰	۰	۰	۰	۱۸۰,۰۰۰		
۱۴۰۱۱۰	درآمد حاصل از انجام آزمایش استاندارد دستگاه‌های کمک‌ناوبری در داخل و خارج از کشور و صدور تمدید گواهینامه، اجازه‌نامه و پروانه بهره‌برداری هوایی «در چارچوب مجوزهای قانونی»	۰	۷۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۰	۹۵۰,۰۰۰		
۱۴۸۵۰۴	مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور	۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۰	۰		
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۰	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۰	۰		
		در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حذف شده است.						

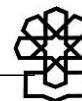
درصد رشد	لایحه سال ۱۳۹۷			قانون سال ۱۳۹۶			شرح دستگاه، برنامه و فعالیت	شماره طبقه‌بندی
	جمع ۱۳۹۷	اختصاصی	عمومی	جمع ۱۳۹۶	اختصاصی	عمومی		
۰	۷۶۲,۴۵۰	۰	۷۶۲,۴۵۰	۷۶۲,۴۵۰	۰	۷۶۲,۴۵۰	شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری ایران	۲۸۰۵۲۰
		۰	۷۶۲,۴۵۰		۰	۷۶۲,۴۵۰	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱۳۰۱۰۱
۱۸	۳,۲۶۱	۰	۳,۲۶۱	۲,۷۵۸	۰	۲,۷۵۸	شرکت صنایع هوایی قدس	۲۹۵۳۶۰
		۰	۳,۲۶۱		۰	۲,۷۵۸	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱۳۰۱۰۱
۶	۵,۰۸۶	۰	۵,۰۸۶	۴,۷۸۴	۰	۴,۷۸۴	شرکت سهامی پشتیبانی و نوسازی هلیکوپترهای ایران (پنها)	۲۵۵۰۰۰
		۰	۵,۰۸۶		۰	۴,۷۸۴	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱۳۰۱۰۱
۰	۸۰,۰۰۰	۰	۸۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۰	۸۰,۰۰۰	شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)	۲۹۵۴۶۰
		۰	۸۰,۰۰۰		۰	۸۰,۰۰۰	سود سهام ابرازی (۵۰ درصد سود ویژه و سود سهام شرکت نفت - علی‌الحساب جاری) کلیه شرکت‌های دولتی	۱۳۰۱۰۱
۱۶	۱,۸۳۰,۱۲۱	۹۶۸,۰۰۰	۸۶۲,۱۲۱	۱,۵۷۶,۱۵۱	۷۱۵,۰۰۰	۸۶۱,۱۵۱	مجموع درآمدهای بخش هوایی	
۷	۳,۰۳۶,۳۲۱	۲,۰۱۸,۰۰۰	۱,۰۱۸,۳۲۱	۲,۸۳۲,۳۰۴	۱,۸۱۵,۰۰۰	۱,۰۱۷,۳۰۴	جمع کل	

مأخذ: پیوست ۲ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ و قانون سال ۱۳۹۶.

با توجه به جدول ۱۳ مشاهده می‌شود که ردیف درآمد دستگاه مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاهی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ حذف شده و ردیف «درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی» به ذیل درآمدهای سازمان هواپیمایی کشوری افزوده شده است.

۴. عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل بودجه عمومی سال ۱۳۹۵ و شش‌ماهه نخست سال ۱۳۹۶ در حوزه فضا

در جداول ۱۴ و ۱۵ به ترتیب عملکرد دوازده‌ماهه سال ۱۳۹۵ و شش‌ماهه سال ۱۳۹۶ اعتبارات هزینه‌ای و متفرقه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در حوزه فضا نشان داده شده است.

جدول ۱۴. عملکرد دوازده ماهه اعتبارات هزینه‌ای و متفرقه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل بودجه عمومی سال ۱۳۹۵ در حوزه فضا

سال ۱۳۹۵							عنوان دستگاه	کد دستگاه
درصد تحقق	جمع		اعتبارات تملک دارایی		اعتبارات هزینه‌ای			
	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب		
۲۳	۳۱,۵۷۱	۱۳۵,۶۳۴	۰	۱۰۰,۰۰۰	۳۱,۵۷۱	۳۵,۶۳۴	سازمان فضایی ایران	۵-۱۴۹۰۰۰
۵۲	۸۸,۶۰۰	۱۷۰,۰۰۰	۰	۰	۸۸,۶۰۰	۱۷۰,۰۰۰	هزینه فعالیت‌های فضایی (متفرقه)	۱۹-۵۳۰۰۰۰
۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۰	توسعه فناوری و کاربردهای فضایی (متفرقه)	۳۵-۵۵۰۰۰۰
۲۰	۱۲۰,۱۷۱	۶۰۵,۶۳۴	۰	۴۰۰,۰۰۰	۱۲۰,۱۷۱	۲۰۵,۶۳۴	مجموع اعتبارات سازمان فضایی ایران	
۱۹	۲۷۱,۱۸۵	۱,۴۳۵,۵۶۱	۰	۸۵,۰۰۰	۲۷۱,۱۸۵	۱,۳۵۰,۵۶۱	پژوهشگاه فضایی ایران	۲-۱۴۹۰۰۰
۱۹	۳۹۱,۳۵۶	۲,۰۴۱,۱۹۵	۰	۴۸۵,۰۰۰	۳۹۱,۳۵۶	۱,۵۵۶,۱۹۵	جمع کل	

مأخذ: گزارش عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.

جدول ۱۵. عملکرد شش ماهه نخست اعتبارات هزینه‌ای و متفرقه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از محل بودجه عمومی سال ۱۳۹۶ در حوزه فضا

سال ۱۳۹۶							عنوان دستگاه	کد دستگاه
درصد تحقق	جمع		اعتبارات تملک دارایی		اعتبارات هزینه‌ای			
	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب	عملکرد	مصوب		
۷	۹,۶۳۷	۱۴۳,۰۸۰	۰	۱۰۴,۰۰۰	۹,۶۳۷	۳۹,۰۸۰	سازمان فضایی ایران	۶-۱۴۹۰۰۰
۲۰	۲۸,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۰	۰	۲۸,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	هزینه فعالیت‌های فضایی (متفرقه)	۱۹-۵۳۰۰۰۰
۰	۰	۲۲۵,۰۰۰	۰	۲۲۵,۰۰۰	۰	۰	توسعه فناوری و کاربردهای فضایی (متفرقه)	۳۵-۵۵۰۰۰۰
۷	۳۷,۶۳۷	۵۰۸,۰۸۰	۰	۳۲۹,۰۰۰	۳۷,۶۳۷	۱۷۹,۰۸۰	مجموع اعتبارات سازمان فضایی ایران	
۱۵	۲۳۲,۳۰۴	۱,۵۹۵,۶۰۱	۰	۱۱۰,۰۰۰	۲۳۲,۳۰۴	۱,۴۸۵,۶۰۱	پژوهشگاه فضایی ایران	۲-۱۴۹۰۰۰
۱۳	۲۶۹,۹۴۱	۲,۱۰۳,۶۸۱	۰	۴۳۹,۰۰۰	۲۶۹,۹۴۱	۱,۶۶۴,۶۸۱	جمع کل	

مأخذ: گزارش عملکرد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.

با توجه به جداول ۱۴ و ۱۵ می‌توان گفت از مجموع اعتبارات تخصیص یافته وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به سازمان فضایی ایران و پژوهشگاه فضایی ایران در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ در حدود ۲۰ درصد از اعتبارات سازمان فضایی ایران و ۱۹ درصد از اعتبارات پژوهشگاه فضایی ایران محقق شده است. همچنین در شش ماهه اول سال ۱۳۹۶ حدود ۷ درصد از اعتبارات سازمان فضایی و ۱۵ درصد اعتبارات پژوهشگاه فضایی ایران محقق شده است. همچنین مشاهده می‌شود هیچ اعتباری به ردیف «توسعه فناوری و کاربردهای فضایی» ذیل سازمان فضایی تخصیص نیافته است. نکته حائز اهمیت دیگر نیز عدم تخصیص ردیف‌های اعتباری تملک دارایی سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۵ و شش ماهه نخست سال ۱۳۹۶ است.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور.
۳. قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران.
۴. سند جامع توسعه هوافضای کشور مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۵. مستندات اجرایی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی (۲)؛ پروژه‌های اقتصاد مقاومتی اولویت‌دار سال ۱۳۹۵.
۶. گزارش بررسی بخش هوافضا لایحه بودجه سال ۱۳۹۶ کشور مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
۷. عملکرد بودجه‌ای وزارت ارتباطات و فناوری ارتباطات در سال ۱۳۹۵ و شش ماه نخست سال ۱۳۹۶ بازگشت به نامه شماره ۸۲-۹۸۷۴/۱۴۳۰۰ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۹.
۸. عملکرد شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری ایران به شماره نامه ۵/۱۰/۷۷۶۵۴ مورخ ۱۳۹۶/۹/۲۰.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۶۵۲

شناسنامه گزارش

شماره چاپ: ۷۶۰

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت: ۳۴۸

تاریخ چاپ: ۱۳۹۶/۹/۲۱

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور ۱۹. بخش هوافضا

نام دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین (گروه کمیته هوافضا)

تهیه و تدوین: علی اعظمی

ناظران علمی: حسین افشین، مهدی فقیهی

اظهار نظر کننده: محمدتقی فیاضی

مدیر مطالعه: پریسا علیزاده

متقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. بخش هوافضا

۲. حوزه هوایی

۳. حوزه فضایی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۱۰/۱۱